

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno Din 16.—, četrtletno Din 9.—, inozemstvo Din 64.—. — Poštno-čkovni račun 10.603.

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška cesta 5

Telefon interurban 113.

Cena inseratov: cela stran Din 2000.—, pol strani Din 1000.—, četrt strani Din 500.—, 1/8 strani Din 250.—, 1/16 str. Din 125.—, Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Vloge v vseh denarnih zavodih so popolnoma varne!

(Piše dr. Anton Jerovšek, ravnatelj Tiskarne sv. Cirila, načelnik Spodnještajerske ljudske posojilnice in predsednik ravnateljstva Mestne hranilnice v Mariboru.)

Že od junija sem širijo neodgovorni ljudje med ljudstvom razne govorice, da bode država v bankah, hranilnicah in posojilnicah vzela od vseh vlog 20% ali celo 25%, drugi zopet begajo ljudstvo, da bode denar, ki leži shranjen v denarnih zavodih, »povegran«, ali da bo izgubil veljavo itd. S tem se ljudje po nepotrebnem vznemirjajo in plašijo. Dela pa se s tem našemu gospodarstvu tudi občutna škoda. Taki zbegani ljudje dvigajo svoj težko prihranjen denar iz hranilnic in posojilnic ter iz bank in ga shranjujejo doma po raznih kotih in nogavicah, ali ga zakopajo, ali pa velikokrat zapravijo. S tem mnogokrat izgubijo svoj denar, tatovi, ki vedo za skrite denarje, jim ga ukradejo, ali denar jim mnogokrat sprhni ali zgori ali ga uničijo miši in podgane. Imam že 25 let opraviti v posojilnici in imam v tem oziru mnoge izkušnje. Pri izbruhu vojne so ljudje navalili na Spodnještajersko ljudsko posojilnico in na druge ter so zahtevali svoje vloge nazaj, ker so se bali za denar. Bil sem takrat v posojilnici popolnoma sam in sem bil v eni osebi za tajnika in za blagajnika, ker so drugi bili mobilizirani. Neka žena, ki še sedaj živi in jo dobro poznam, dvigne celo svojo vlogo, pobaše denar, gre z njim na Glavni trg in ga tam izgubi. Pošten človek denar najde in ji ga zopet izroči. Drugo jutro je bila ta žena prva v posojilnici in je prinesla ves denar nazaj. Pred natlačeno polno sobo zbeganih ljudi glasno reče: »Ljudje, ne bodite nespametni! Pustite denar v posojilnici, kjer je najbolje shranjen. Jaz sem včeraj celo vlogo dvignila, na Glavnem trgu pa sem jo izgubila. K sreči sem jo dobila nazaj in zdaj zopet ves denar vložim.« Ljudje so to slišali, malo premišljevali in v pol uri se je soba spraznila — odšli so, ne da bi dvignili svoj denar. Od tistega dneva naprej so začeli denar nositi nazaj in v nekaj mesecih je imela posojilnica toliko vlog, da jih noben zavod ni hotel obrestovati in smo vloge v kleti v suhih škrinjah morali zakopati, ker nismo vedeli, kam z njimi. To naj bo nauk za zbegane vlagatelje!

Nobena država se denarja v hranilnicah, posojilnicah in bankah še ni polastila. Če država hoče od državljanov dobiti denar, ima za to sredstev dovolj. Naloži lahko oddajo premoženja in s tem ne doseže samo vlog in gotovega denarja, ampak tudi vse nepremičnine. L. 1920 je odtegnila država pri žigosanju 20%. Tisti, ki so imeli denar v denarnih zavodih, niso niti pare izgubili. Ali ni torej denar v posojilnicah in bankah bolj varen, kakor doma?

Drugi se zopet bojijo, da bo denar v posojilnicah in bankah in hranilnicah razvrednoten (povegran). Ta strah je popolnoma prazen. Ako bi denar izgubil veljavo, jo izgubi ves denar, bodisi da je shranjen v posojilnici, ali če ga imaš v kakem starem »štumfu«, ali v svojem žepu doma. Zato pusti denar mirno v posojilnici, kjer je vsaj varen pred tatovi.

Denarni zavod, v katerem imaš denar naložen, seveda ne more naenkrat izplačati vsem vlagateljem vseh vlog. Posojilnica nima denarja doma v blagajni, ampak ima denar na obresti izposojen, ker drugače bi za naložen denar ne mogla izplačevati obresti. Denarni zavod bi moral prej posojila odpovedati, da bi dobil denar. To pa bi trajalo mesce in mesce, preden bi se dalo na ta način priti do denarja. Koliko zmešnjave bi to povzročilo! Zato pa bodi miren in pusti denar v posojilnici!

Razni lopovi pa preplašene vlagatelje tudi ogoljufajo za hranilne knjižice. V nekem mariborskem zavodu se je v soboto dopoldne zgodilo to-le: Zbegani vlagatelj bi bil rad dvignil iz svoje hranilne knjižice ves denar, to je 5000 D. Tega ni dobil. Takoj pristopi k njemu lopov in mu ponudi za knjižico 2000 Din, če mu jo da. Lopov pravi: »Denarja tako ne boš več dobil na to knjižico, če hočeš, jaz ti dam 2000 Din za knjižico. Na ta način dobiš vsaj nekaj. In zbegani vlagatelj proda lopovu hranilno knjižico za 2000 Din, na kateri je bilo vloženih 5000 Din. Teh 5000 Din bo lopov čez nekaj časa dvignil in kmet bo ogoljufan za 3000 Din. Ne nasedajte torej lopovom in goljufom, ki bodo hoteli te dni zmedo izkoristiti.

Po nekod imajo navado, da pravijo mladim ljudem, če kaj nepremišljenega naredijo. »Pamet nučaj«, pa »gvant šparaj«. Ne dajte se begati! Ohranite mirno kri! Ta nasvet Vam prihaja od Vašega dobrega in izkušenega prijatelja, ki na polju denarstva še nikdar nikomur ni nič napačnega svetoval.

Državni žitni monopol.

O trgovini z žitom sta letos v naši državi izšla dva zakona. Dne 27. junija je bil podpisan zakon o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke. Sledil mu je zakon o prodaji pšenice v tuzemstvu (v notranjosti naše države). Prvi zakon je pridržal državi izključno pravico izvoza in uvoza za pšenico, rž in pšenično moko, drugi zakon pa je ukinil svobodno trgovino z žitom, ker določa, da morajo vsi mlini kupovati pšenico le pri Privilegirani delniški družbi za izvoz deželnih pridelkov. S tem je bil tudi v notranjosti države upeljan državni monopol trgovine s pšenico.

Z upeljavo monopola za izvoz pšenice in rži je hotela država zasigurati našim pridelovalcem žita boljše cene. Kot osnovno ceno za nakup pšenice pri pridelovateljih je določila 160 Din za 100 kg. Svetovne cene, po katerih je mogoče pšenico prodati v inozemstvu, pa so pod to ceno. Tako pomenja monopol za izvoz pšenice veliko finančno breme za državo, ker so izgube radi velike razlike med kupno in prodajno ceno uprav ogromne.

Da bi se te izgube krile, je bil tudi upeljan za notranjost države žitni monopol. Trgovski mlini morajo, kakor smo že rekli, kupovati žito od privilegirane delniške izvozne družbe po cenah, ki jih določa minister za trgovino in industrijo. Kot podlago določa zakon te-le cene za pšenično vrsto Tisa I: 240 za prevzem v septembru, 250 v oktobru, 260 v novembru, 270 v decembru. Prodajna cena je torej znatno višja kot nakupna, ogromna pa je razlika v primeri s cenami na svetovnem trgu. Domači konzument (potroševalec, zauživalec) bo torej kril izgubo, ki jo ima država pri izvozu pšenice.

Zakon določa, da se morajo popisati zaloge pšenice, moke, kadar presega 200 kg, v mlinih pa tudi zaloge pšenice nad 200 kg. Lastniki popisane moke in pšenice morajo plačati razliko med nakupno in prodajno ceno pšenice za september v posebni žitni fond, ki je ustanovljen v kritje izgub omenjene Privilegirane izvozne družbe. V državi se bo smela prodajati le moka, ki se zmelje v trgovskih mlinih. Moka bo smela v promet samo v plombiranih vrečah. Mlini bodo pod strogo kontrolo ter bodo morali voditi posebne kontrolne knjige. Mleti na merice ne bodo smeli trgovski mlini, marveč samo tisti, ki se kot taki prijavijo navedeni Privilegirani izvozni družbi. Ti mlini bodo smeli mleti le posamezno, kmetsko moko za kmetske potrebe. Prodaja te moke pa je prepovedana.

To so glavna določila iz zakonov in pravilnikov o državnem monopolu pšenice. »Narodni Gospodar«, glasilo Zadrugne zveze v Ljubljani, ki o tej stvari razpravlja v septemberski številki, pripominja to-le:

»Nas zanima žitni monopol predvsem kot konzumente. Slovenski kmet proda le prav malo žita, zato ni tu zainteresiran kot prodajalec, ampak nasprotno mora kupovati moko. Jasno je, da je

rezultat, kot ga je žitni monopol pokazal s povišanjem cen moke, za konzumente neugoden in nezaželjen. Neugoden bi bil že v gospodarsko boljnih časih, sedaj pa je breme, ki nam je z njim naloženo, še mnogo težje. Zdi se nam, da korist, ki ga bo od žitnega monopola imel žitni producent, ne bo odtehtala škode, ki jo bo imelo ostalo gospodarstvo in bo konzument predrago plačal to korist. Naša država je res agrarna država, toda celokupnemu kmetijstvu z monopolom ne bo pomagano, saj za tiste kmete, ki žito sicer pridelajo, a ga tudi sami konzumirajo, cena žita itak ne pride v poštev, pa naj bo cena nizka ali visoka. Imamo pa tudi precej takih krajev, kjer kmetje žito, oziroma moko kupujejo. In na te bi se bilo treba ravno tako, če še ne bolj, ozirati. Zato, dvomimo, da je rešitev žitne krize z monopolom v sedanjih obliki, rešena kar najboljše in v splošno korist.«

*

V NAŠI DRŽAVI.

Volitve bodo 8. novembra. Kralj je podpisal 23. septembra ukaz o volitvah, ki se bodo vršile 8. novembra. Novoizvoljena narodna skupščina je sklicana na dan 7. decembra 1931.

Znižanje prejemkov državnih nameščencev. Da spravi vlada naš državnih proračun v ravnotežje, je bil sprejet zakon o znižanju prejemkov vseh državnih nameščencev, častnikov in upokojencev. Znižanje prejemkov znaša 6% pri generalih, višjih častnikih in višjih uradnikih civilnega reda. Pri upokojencih znaša znižanje 5%. Niso pa prizadeti pa novem zakonu pokojninski prejemki upokojencev, ki so bili upokojeni po predpisih starega zakona, kakor tudi ne onih, ki so bili sicer upokojeni po novih zakonih, ker se nanaša to znižanje le na taiste upokojence, upokojene po novih zakonih, katerim je odmerjen pokojninski temelj na podlagi službene doklade, odnosno doklade na čin in znanje.

Dva milijona državne podpore za nabavo dobrega žitnega semena. Kmetijski minister je odredil podporo dva milijona Din za nabavo semena pšenice, rži in ječmena poljedelcem kot posojilo za leto dni. Z dobrim semenom bi se naj pričelo pri nas pridelovati v inozemstvu konkurence zmožno žito. Od omenjene vsote dveh milijonov odpade na Dravsko bonovino 100.000 Din. Nabavljeno seme bodo razdelili kot posojilo za leto dni sreski kmetijski referenti naprednim in sposobnim poljedelcem za letošnje jesensko setev. Obvezati pa se bodo morali, da bodo isto količino semena vrnili prihodnje leto po žetvi iste setve. Banske uprave bodo tako dobljeno seme razdelile prihodnje leto med poljedelce, ki letos ne dobe semena.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Sklicanje državnega zbora v Nemčiji. Nemški državni zbor bo sklican 13. oktobra. Pri otvoritvi bo odgovarjal državni kanc. dr. Brüning na predloge in interpelacije glede politike vlade. Za 4 dni je predvidena debata o nemški zunanji politiki. Celotno tokratno zasedanje bi naj trajalo 10 dni.

Francoski ministrski predsednik in zunanji minister v Berlinu. Dolgo napovedani obisk francoskih državnikov se je uresničil dne 27. septembra, ko sta posetila Berlin v svrhu gospodarskih razgovorov francoski ministrski predsednik Laval in zunanji minister Briand.

Krog angleške finančne krize. V zadnji številki smo poročali, da je angleška Narodna banka ukinila izmenjavo bankovcev v zlatu. Ta korak je povzročil strah in zmedo v vseh finanč. krogih. Da bi res ne prišlo do velikega evropskega poloma, sta se odločili Francija in Amerika, da bosta podprli angleško valuto. Kljub zasigurani podpori pa položaj Angleške nikakor ni zaviden. Politika ameriških in francoskih vodilnih bank je povzročila prekomerno kopičenje zlata v Newyorku in Parizu na škodo drugih držav, posebno Anglije kot visoko razvite trgovske države. Tako je vse novo zlato, ki je prišlo na trg, šlo v prej navedeni državi, potem pa še v Holandijo in Švico. Poleg tega je bila angleška Narodna banka še tudi prisiljena oddajati svoje zlato za vzdrževanje tečaja funta šterlinga. Končno je zlato zaklad banke bil tako majhen, da je bilo skoro nemogoče oddajati še zlato in Anglija je morala poseči po inozemskih kreditih, ki sta jih dali vsaka pol: Francija in Amerika. Toda vse kaže, da ti krediti niso zadostovali in je bilo treba poseči po ustavitvi izplačanja bankovcev v zlatu, ker je doseglo svoj namen, tako da nima sedaj Anglija zlate valute v ožjem pomenu besede. Sedaj pa je že negotovost radi ukinitve zlate valute popolnoma popustila in se razvijajo gospodarski posli kakor pred izbruhom krize. Angleške borze so zopet odprte in vlada bo izdala stroge odredbe proti podražitvi živil.

Resne govornice o novih volitvah na Angleškem. Zaključek izrednega zasedanja angleškega parlamenta pričakujejo 2. oktobra in nove volitve bi se naj vršile 27. oktobra.

Skrajno slab vpliv angleške finančne krize na Ameriko. Obstoja resna bojazn, da bi znala zadeti ameriški dolar ista usoda, kakor je je bil deležen angleški front. Zlato je začelo vsled angleške krize bežati iz Amerike v Francijo in na Holandsko. Ameriška narodna banka še sicer razpolaga z zadostnimi zalogami zlata, vendar splošno gospodarski položaj Amerike se nič ne razlikuje od položaja na Angleškem. Ameriška industrija se mora boriti z vedno večjimi težkočami. Inozemska konkurenca postaja vedno občutnejša, izvoz vidno pada in narašča pa brezposelnost radi omejevanja obratov. Večina industrije je že znižala delavske mezde.

Krvavi spor na Daljnem vzhodu. Društvu narodov, ki zboruje v Ženevi, je dobro znano, da misli Japonska na

Daljnem vzhodu zasesti Mandžurijo, čeprav Japonska vlada to uradno zanika. Udeleženci tokratnega zasedanja Društva narodov ne morejo iztakniti načina, kako bi naj pomirili Japonce in Kitajce. Društvo narodov sklepa sem in tja, japonske čete pa se bližaja Harbinu, katerega hoče Japonska zasesti. Po vsem Kitajskem vlada radi japonskega vpada v Mandžurijo veliko razburjenje in se združujejo v odporu proti staremu sovražniku Kitajske vse med seboj sprte stranke. Obe med seboj pobijajoči se kitajski vladi sta se zedinili za skupen nastop. Združeni Kitajci se hočejo postaviti drznim Japoncem po robu, da rešijo čast domovine. Sovjetska vlada bo odposlala na mandžursko mejo 10 bataljonov pehote, konjenico, tanke in 100 letal. Kitajci se zanašajo v tem sporu na tiho podporo Amerike in na odkrito posredovanje sovjetske Rusije. Rusija ima velika zanimanja na Kitajskem in je pripravljena za posredovanje v odločilnem trenutku. Na Kitajskem narašča bojno razpoloženje proti Japoncem in bodo Kitajci žrtvovali vse, da se Japonska ne bo polastila Mandžurije.

Japonci so se udali. V kitajsko-japonskem sporu je bila vsa svetovna javnost na strani Kitajske. Na Japonce so pritisnili Rusi in Amerika in radi tega je bilo izdano 24. septembra po sklepu japonskega ministrskega sveta povelje, da japonske čete prekinajo pohod na Harbin in se umaknejo na južno-mandžursko železniško cono. Spor hoče Japonska poravnati s Kitajci z naravnostnimi pogajanjmi potom obojestranskih komisij.

*

Nov „Zeppelin.“

V nemški izdelovalnici zrakoplovov v Friedrichshafenu ob Bodenskem jezeru gradijo novo zračno ladjo, ki se bo imenovala »L. Z. 129«. Kakor dose-danji »Zeppelin« bo nova zgradba potniški zrakoplov, ki bo prevažal: potnike, pošto in tovore na daljše razdalje. »L. Z. 129« bo vseboval 200.000 kubičnih metrov plina, dolg bo 248 m in v premeru bo meril 42,2 m. Bo znatnejše večji nego dosedanji »Grof Zeppelin«, ki ima prostora le za 137.000 kubičnih metrov plina, je dolg 230 m in meri v premeru 30,5 m.

Stroji »L. Z. 129« bodo obstojali iz štirih enot. Kot gonilna sila se bodo uporabljali Diesel motorji. Ogrodje zrakoplova bo iz posebnega trpežnega aluminija. Šrambe za gonilne snovi, olje, vodo itd., prostori za moštvo in prtljago, pošto in druge tovore bodo razvrščeni po posebnih hodnikih. Čisto zadaj bodo vodilne naprave, višinsko ter stransko krmilo. Spremaj pod trupom zrakoplova bo gondola za vodnike in krmarje. Prostori za potnike bodo zgrajeni v notranjosti ladje. Potniki bodo imeli na razpolago: jedilno dvorano in sobane za pisanje in čitanje. Vsi potniški prostori bodo opremljeni z velikimi okni. Spalne kabine bodo posebne kamrice z 1—2 posteljama. Zrakoplov bo na razpolago za 50 potnikov.

*

Persil varuje perilo!

Poizkusite vendar tudi Vi s pravilnim pranjem in upoštevajte navodilo:

1 zavitek Persila zadostuje za 25-30 l vode. Rastopite Persil v mrzli vodi brez vsake primesi! Kuhajte perilo samo enkrat 1/4 ure in ga izpirajte najprej v topli, potem v mrzli vodi.

Na ta način postane Vaše perilo belo kot sneg.

Persil za vsako perilo!

IZČASOPISOV.

»Kmetijski list« piše v svoji številki z dne 23. septembra v svojem uvodniku to-le: »Za Dravsko banovino je ta določba (namreč o državnih kandidatnih listah) velike važnosti, ker na primer bivša Slovenska ljudska stranka ne more postaviti svojih kandidatov prej, dokler ne dokaže in pokaže, da ima svoje (nove) pristaše po celi državi in ne samo doma pri nas!« No, mi vprašamo gospode okoli »Kmetškega lista«: Ali ima bivša slovenska samostojna kmetijska stranka svoje pristaše po celi državi in ali je, odnosno bo postavila svoje kandidate po vseh okrajih naše države? Kaj pa nekdanja Hrvatska seljačka stranka, s katero je prej bila bivša kmetijska stranka združena, ali je postavila svoje kandidate po vsej državi?

»Mariborski večernik« je zapisal 24. septembra med drugim naslednje: »Določba volilnega zakona, da pripadate najmočnejši kandidatni listi dve tretjini vseh mandatov, je namenjena pred vsem konsolidaciji naših prilik. Ta določba omogoča stabilnost prilik v državi in vladi. Opoziciji je z eno tretjino mandatov še vedno omogočeno, da sodeluje kot kontrola in kot korektiv dela večine. Ako hoče opozicija resno in stvarno delo, bo tudi z eno tretjino poslancev dosegla svoje uspehe. Obžalovati bi morali, ako bi se opozicija odločila za abstinenco. Čuje se, da so nekateri gospodje iz raznih bivših strank izdali proklamacijo na narod, v kateri zahtevajo abstinenco pri volitvah.«

Predsednik vlade postavljen v rezervo. Kakor poročajo listi iz Beograda, je bil predsednik vlade general Pera Živkovič na predlog ministra vojske in mornarice preveden v rezervo.

»Jugoslovan« objavlja 25. septembra pismo, ki ga je pisal preds. vlade general v rez. Pera Živkovič predsedniku Rdečega križa in ki se glasi: »Gospod predsednik! Čast mi je, obvestiti Vas,

da odstopam kot svoj prispevek za pomoč krajem, ki so bili prizadeti po suši, centralnemu odboru Rdečega križa svojo enomesečno plačo z vsemi dodatki v znesku 16.043 dinarjev 50 para. To vsoto bom izplačal odboru v treh mesečnih obrokih, počenši s 1. oktobrom tega leta.«

*

Zborovanje čarovnikov.

Od 19. do 21. septembra 1931 se je vršilo v Berlinu zborovanje čarovnikov iz vseh delov sveta. Kongresa se je udeleževalo 200 čarovniških veličin iz: Amerike, Estlandske, Italije, Francije, Švedske, Avstrije in Turčije. Vse čarovniške moči, ki uživajo sloves, so bile zastopane na zboru.

Do letos ni znala širša javnost, da so celo čarovniki združeni v poklicni organizaciji, ki se imenuje »Magični krožek«. Zgodovina postanka te čudne organizacije je zanimiva.

Leta 1901 je prišlo berlinskemu trgovcu s pisalnimi potrebščinami na misel, da bi organiziral društvo mladih ljudi, ki bi se ukvarjalo z raznimi slepili ali čarovnijami. Ustanovil je klub, kateremu je pripadalo pet oseb z imenom »Udruženje magične umetnosti.« Mladi člani organizacije so se potrudili, da so ulovili vsakega okrog potujočega čarovnika in da so poizvedeli od njega, kaj in koliko da zna. Kratko in malo, posrečilo se jim je, da so izvabili iz nekaterih sleparjev njihove skrivnosti. Ustanovitelj omenjene organizacije, Evgen Schröder, je znal v kratkem za petdeset izrednih slepil ali copernij. Nabavil si je poseben kovček kot shrambo za skrivnosti, pustil je trgovino in je romal 12 let po svetu in je prodajal nabrane čarovnije radovedni in lahkoverni javnosti proti dragi vstopnini.

Schröder je spoznal v vseh delih sveta toliko tovarišev, da je sklenil, da bo osnoval iz prvotnega neznatnega kluba peterih, svetovno organizacijo, kar se mu je tudi posrečilo. Njegova organizacija šteje 500 najbolj slavnih članov.

Za berlinski kongres je bil najet poseben hotel, kamor so imeli dostop edine čarovniki. Vsak član, ki je bil povabljen na zbor, se je že pripeljal v Berlin s posebnim znamenjem, z zvezdo na prsih.

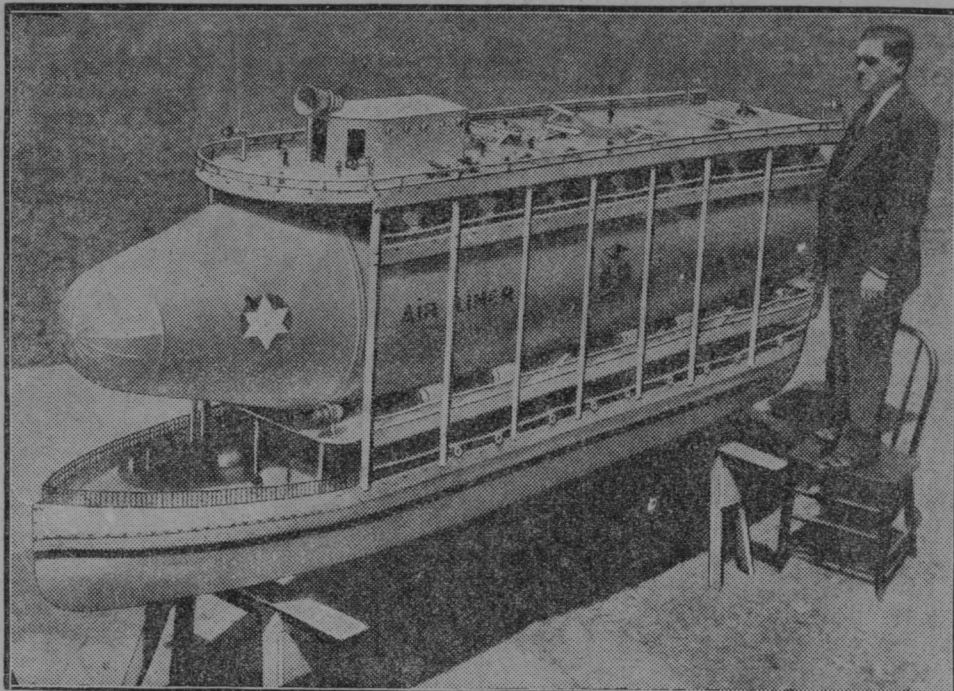
Drugi dan kongresa je bil dostopen tudi občinstvu. Ob tej priliki je pokazal vsak od čarovnikov svoje posebno čudilo. Gledalci so se nepopisno čudili, s kako izrednimi umetnostmi so nastopali svetovni čarovniški mojstri. Kovčki čarovnikov, v katerih so bili shranjeni razni slepilni pripomočki, so bili koj po izstopu iz vlaka zavarovani za najvišje vsote. Razna slepila so svetovnim mojstrom življenjski poklic, zelo dober zaslužek in jih izdajo naslednikom šele tik pred smrtjo.

*

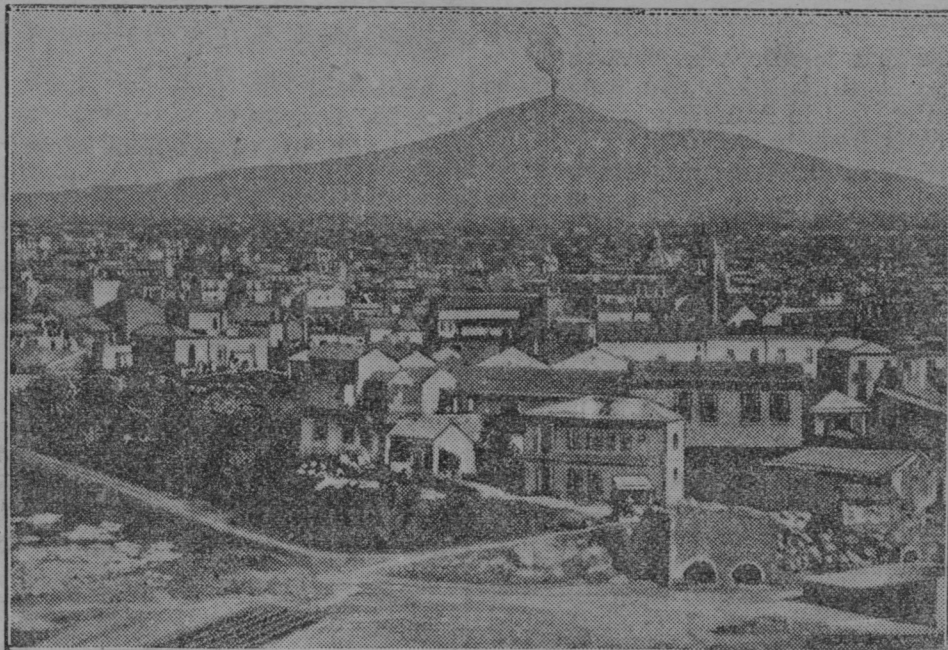
PO KATOLIŠKEM SVETU

Zveza brezvernikov. Letošnje poletje je »Zveza brezvernikov« imela svoje zborovanje v Berlinu. Zbrali sta se pravzaprav dve zvezi: 1. Mednarodna zveza svobodomiselncev s sedežem v Bruslju v Belgiji, 2. Zveza proletarskih svobodomiselncev s sedežem na Dunaju. Prva zveza ima svoje člane poglavitno v zapadnih delih Evrope ter zbira v svojem okrilju liberalno gospodo, navdahnjeno z duhom lažne svobodomiselnosti. Druga pa obsega po večini svobodomiselnice iz socialnodemokratskih vrst. Ta zveza je številčno mnogo jačja nego bruseljska, ker znaša na primer število organiziranih socialističnih brezbožnikov samo v Nemčiji preko 600.000. Jačja je ta zveza tudi po svoji agitačni sili, s katero se v besnem sovraštvu zaganja proti krščanstvu, zlasti proti katoliški Cerkvi. Na zborovanju brezbožnikov v Berlinu je prišlo do združitve obeh dosedanjih zvez svobodomiselncev in brezvercev. Od 1. januarja 1932 bo obstojala samo ena mednarodna zveza brezbožnikov. To pomenja zmago socialističnih brezbožnikov nad liberalno-gospodskim svobodomiselnstvom in brezbožnikov. Pomenja pa tudi pomnoženo borbo zoper Cerkev. Katoličani zavedajmo se svoje dolžnosti!

Boljševiški barbari. Na boljševiške brezbožnike vplivajo cerkve kakor rdeča barva na gotove živali. Čim veličastnejša je cerkev, tem večje je mrzenje boljševikov proti njej. Sredi Moskve je stala krasna cerkev Kristusa Odrešenika, sezidana v spomin rešitve Rusije pred Francozi za časa Napoleona Velikega. Zidala se je nad 40 let ter je bila dozidana leta 1882. Mogočen vtis dela zunanost cerkve, še večji pa njena krasna notranjost. Cerkvena ladja je dolga 68 metrov. Nad njo se dviga velikanska kupola do višine 105 metrov. Na štirih voglih se dvigajo štirje stolpi, ki je v njih viselo 13 zvonov, izmed katerih je bil največji 27.000 kg težak. V notranjosti cerkve so bili zidovi obdani z dragocenim marmorjem, stene so bile krasno poslikane od prvih ruskih umetnikov, tlak je bil marmor-

V Ameriki bodo zgradili po modelu, katerega vidimo na sliki, materno radjo za letala in zrakoplov. Na zgorajnem krovu bo vzletališče za aeroplane, v srednjem bo shranjen »Zeppelin« in v spodnjem bo prostor za potnike.

Ognjenik Etna na Siciliji zopet bruha. Slika nam predstavlja mesto Catanija z vulkanom v ozadju.

H kitajsko-japonskemu sporu na Daljnem vzhodu. Kitajska severna armada, ki se je borila z Japonci, pri vežbanju.

nat mozaik. Ta včičastna cerkev, ki je bila predmet občudovanja tujcev, je bila za brezbožnike predmet mrza in sovraštva. Organizacija brezbožnikov se je dolgo časa zaletavala v to cerkev. List »Brezbožnik« je zahteval, da se mora porušiti, ker je sramota za boljševiški režim. Opetovano izraženi želji in zahtevi brezbožnikov se je vlada udala ter ukazala, da se mora cerkev podreti. Meseca avgusta se je pričelo barbarsko delo rušenja, ki bo trajalo pol leta. Stalo pa bo to delo rusko državo milijone, ki bi jih država, ako bi res imela kaj socialnega smisla, lahko potrošila za ruskega delavca. Kmetje in delavci na Ruskem stradajo in hodijo raztrgani okoli, boljševiški pa trošijo denar za rušenje cerkva, ki so bile ponos ruskega naroda. Vandali so bili germansko (nemško) pleme, ki je v 5. stoletju po Kristusu divjalo po raznih pokrajinah države ter razdejal vso, kar mu je prišlo pod roke. Od njih se takšno počenjanje imenuje »vandalizem«. Kar pa počenjajo v 20. stoletju boljševiški brezbožniki, presega to zgodovinski vandalizem.

*

Pravi morilec pod ključem.

Od 28. avgusta do 22. septembra se je izmikal roki pravice pravi morilec 70 letne Julijane Heričeve na Gačniku pri Jarenini — Štefan Falež.

Kako je prišlo do aretacije?

V noči od 21. na 22. septembra je bilo vlomljeno v graščino dr. Glančnika pri Pragerskem. Vlomilec se je moral zadovoljiti le z malenkostnim plenom: 50 Din, nekaj cigaretami, štampljko kmetijske podružnice in s poselsko knjižico, ki je bila izstavljena na ime: Franc Greifoner. Ko so preiskovali pragerski orožniki drugo jutro vlom, so prejeli brzozavko orožniške postaje na Zavrču z naznanilom, da so prijeli tamkaj potepuha, ki se je izkazal s poselsko knjižico Franca Greifoner. V njegovem nahrbtniku je še bila štampljka Kmetijske podružnice na Pragerskem. Aretirani se je izgovarjal, da je služil pri dr. Glančniku in vzel pri odhodu pomotoma seboj štampljko.

Pragerski orožnik se je odpeljal takoj po prečitani brzozavki na Zavrče in prepoznal v osumljenem klatežu že dalje časa iskanega morilca Štefana Falež, ki je priznal svoje pravo ime, a je tajil umor.

Priznanje morilca.

Po zaslišanju na Zavrču je bil Falež prepeljan na Pragersko, kjer se je nadaljevalo zasliševanje. Dne 24. septembra so odpeljali vklenjenega Faleža v Št. Ilj v Slov. gor. in na severno mejo, kjer ga je videlo več ljudi koj po umoru na Gačniku. Razne osebe so potrdile, da je vklenjeni taisti človek, ki se je klatil v omenjenem času ob meji in ki je prodal v Avstriji v Wiesu suktnjo, katero je bil ukradel v noči umora v Gačniku in ki je bila last hlapca umorjene Julijane Petra Špelca. Spoznala ga

je tudi ona ženska iz Špilja, o kateri smo že poročali, da je pobegnil od nje napol obrit pred avstrijskimi žandarji. Pod težo dokazov je Falež priznal umor.

Kako je bil izvršen zločin?

Falež je izpovedal, da je vlomil v noči 28. avgusta s teležnikom na zadnji strani hiše Heričeve v Gačniku. Ko je odpahnil vrata, je stala pred njim starica, pripravljena s sekuro v rokah na odpor. Vlomilec je udaril ženico s teležnikom po glavi in ko je skušala se še dvigniti, jo je pobil z dvema udarcema na smrt. Ubito je odnesel kakih 50 korakov v sadonosnik pred hišo. Pri prebrskavanju po hiši je odnesel le 180 Din, kos svinjine in hlapčevo suktnjo.

Še v noči po umoru je pobegnil v Avstrijo, kjer se je potepal od Špilja proti Lučanom in proti Wiesu. Od tamkaj je krenil proti madžarski meji, hodil je po Prekmurju in sklenil med potjo iz Prekmurja v Slov. gorice, da bo vlomil v Glančnikovo graščino. Po vlamu na Pragerskem je pobegnil na v Dolnji Lendavi ukradenem kolesu v Zavrč, kjer je bil prijat.

V našem listu smo še pisali, da je bil Falež obsojen leta 1925 radi umora sestre Julijane Heričeve na 8 let. L. 1929 je bil pomiloščen in je pričel kmalu po izpustitvi z novimi zločini. Falež je že izročil mariborskemu okrožnemu sodišču in sumijo, da ima na vesti več vlovov v okolici Pragerskega, Slov. Bistrice, po Pohorju in okrog Poljčan, ki so bili doslej zagrjnjeni v temo. Povrh ga še zasleduje vojaška oblast kot begunca.

*

Premeščenje. Okrožni inšpektor v Mariboru in bivši veliki župan g. dr. Schaubach je prestavljen v notranje ministrstvo.

Duhovniške vesti. Celjski kaplan Gregor Zafošnik je odšel na Dunaj v svrhu cerkveno glasbenih študijev; za kaplana k mestni župniji in opatijski cerkvi pa pride dr. Alojz Osterc.

Bo že kmet plačal. Velika sramota je za nas Slovence, da nimamo toliko zavesti, da bi spoštovali samega sebe in svoj narod. Poglejmo samo, kako nosimo tujcu svoj denar, kmetje, podeželski trgovci in prav tako meščani, celo taki, ki se štejejo za največje narodnjake. Poznamo na primer nekega takega narodnega prvaka, ki kupuje vsake vrste blago samo pri nemških trgovcih, njegova »milostljiva« pa kupuje čevlje v Gradcu, on pa tudi pri nemški tvrdki in celo konje da podkovati kovaču Nemcu. In zakaj to? Zato da Nemci ta pri Slovencih nabrani denar v Avstriji zapravljajo ali pa tudi nalagajo. Nekateri na primer imajo v Gradcu v operi abonirane lože itd. Naš človek pa dobi dostikrat za nagrado kvečjemu psovko: »Verfluchter windischer Hund«, kar je bilo nedavno slišati po celjskih ulicah

in pa zaničevalen posmeh: »Neumen kmet«. Ni še doglo, kar je neka družba Nemcev v neki celjski kavarni popivala najdražja vina. Končni račun je bil pa precej visok, nekaj čez Din 600.—, pa se je izrazil eden: »Bo že kmet plačal.« Pa je mislil tudi na podeželske trgovce. Sedaj veste, slovenski kmetje, zakaj nosite svoj denar Nemcem.

Invalidska tombola. Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Mariboru priredi v nedeljo dne 4. oktobra t. l. ob dveh popoldne na Trgu svobode veliko javno tombolo v korist in podporo najrevnejšim vojnim žrtvam.

Požar. Dne 24. septembra je uničil ogenj stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje posestniku in tesarju Matiji Kodriču v Dobrenju pri Pesnici. Škoda znaša več deset tisoč Din, ker so zgorele tudi velike zaloge krme.

Slučajno izostala nesreča. V Št. Lovrencu na Pohorju vozi marenberški sodavičar Payer sodavico na tovornem avtomobilu. V torek 22. septembra je počila omenjenemu avtomobilu zadnja os v bližini postaje Št. Lovrenc, kjer pelje cesta visoko nad Dravo in je storkljalo kolo v reko. Avto je zadržala močna železna ograja, sicer bi bil padel s soferjem vred po bregu v Dravo.

Kostanj je tresel 7letni Viljem Šerc v Bistrici pri Rušah. Pri tresenju je prijel za trhlo vejo, ki se je odtrgala, fantek je padel na tla, si zlomil roko in se tudi na znotraj tako poškodovali, da so ga prepeljali v mariborsko bolnico.

Ogenj v Slivnici pri Mariboru. V noči od zadnje sobote na nedeljo je pogorelo v Slivnici pri Mariboru gospodarsko poslopje gostilničarja Antona Faleža. Škoda znaša nad 50.000 Din.

Za visoko osebnost se je izdajal. Po Tinju na Pohorju je hodil od kmeta do kmeta 38 letni Jožef Rostohar iz Blance. Ljudje so mu po možnosti stregli, ker se je izdajal za visoko ter vplivno osebnost, ki hoče proučiti težave kmečkega ljudstva na licu mesta in mu pomagati. Slednjič so ga pa orožniki le prepoznali, da je goljuf in ga zagrabili baš tedaj, ko se je odpravljal od župana Ferka.

Nogo si je zlomil trgovec Janez Nemec v Murski Soboti.

Vlomilci okradli trgovino. V noči od 22. na 23. septembra je bilo vlomljeno v trgovino Matije Nemšiča v Križevcih pr Murski Soboti. Vlomilci so odnesli raznega blaga za 20.000 Din. — Nemšičeva trgovina je doživela že večkrat neljube nočne obiske.

Gospodarsko poslopje žrtev požara. Dne 26. septembra je pogorelo v Čretu pri Celju gospodarsko poslopje, last vrtnarja Maksa Zupanca. Domačim se je posrečilo, da so oteli iz gorečega hleva krave in iz svinjakov prašiče.

Avto zgorel. Dne 24. septembra se je peljal novomeški trgovec Janko Golež v Metliko po prašiče. Me dvožnjo je nastal nenadoma v razplinjaču ogenj, ki je objel ves avto, da je čisto zgorel.

Ogenj uničil hišo. Dne 24. septembra je uničil ogenj v Ždinji vasi v Trškogorskem gorovju hišo posestnika Franca Strajnarja, v kateri ni nihče stanoval.

Samomor radi neozdravljive srčne in živčne bolezni. Dne 23. septembra zjutraj so našli v Polulah pri Celju v bližini križa pri krčmi Krajnc na ograji škarpe obešenca. Gre za Ivana Menceta, rojenega v Delnicah, ki je živel ločen od svoje žene. Samomorilec je zabeležil na listič, da si je vzel življenje radi neozdravljive srčne in živčne bolezni.

Gospodarsko poslopje pogorelo. Dne 21. septembra okrog 3. ure zjutraj je izbruhnil požar na strehi gospodarskega poslopja posestnika Rojka v Arji vasi pri Petrovčah. Gasilci so ogenj omejili, da se ni razširil na sosedna poslopja, ki so malodane čisto blizu. Z gospodarskim poslopjem je upepeljen celotni letošnji pridelek in gospodarsko orodje.

Nevaren kamnolom. V kamnolomu g. Gotliba iz Št. Petra pri Novem mestu je zasul plaz iz zemlje in kamenja tako delavca Antona Rataja, da mu je zlomil desno nogo v stegnu. Dne 23. septembra je zasulo kar dva delavca ki sta odnesla iz nesreče le lažje poškodbe.

Zadel se je z nožem v srce. Brezposelni mesar Anton Starin si je končal v Ljubljani življenje na ta način, da si je zabodel mesarski nož naravnost v srce. Samomor je bil izvršen v duševni zmedenosti radi preobilnega alkohola.

Cigani v rokah pravice. Orožniki so prišli in zaprli v vasi Ribče pri Litiji sedem ciganov. Sodnija je pet ciganov izpustila, dva pa: Franc in Andrej Nikolič sta bila poslana celjskemu okrožnemu sodišču, ker sta osumljena, da sta pred pol letom v družbi več drugih ciganov oropala v Šestinah pri Zagrebu 50.000 Din.

Pri padcu z oroha si zlomil tilnik. Dne 22. septembra je klatil orehe 50 letni posestnik Lovrač iz Kolovrata pri Litiji. Proti vrhu drevesa je stopil na trhlo vejo, padel na tla in obležal mrtev z zlomljenim tilnikom.

Neselbina brez dimnikov. V Bremenu na Nemškem je nastala nova naselbina, ki predstavlja mejnik v razvoju modernega stanovanjskega stavbarstva. Zadruga nameščencev si je postavila velik blok stanovanjskih hiš ter kot prva uporabila izključno samo električne štedilnike za kuhanje. V 189 stanovanjih delajo neslišno električni štedilniki in električne peči.

Kirurg dr. Černič spet redno ordinira v santonariju Maribor, Gosposka ulica 49. 1376

Zopet došlo novo blago po nepričakovano nizkih cenah. Oglejte si pred nakupom v Trpinovem Bazarju, Maribor, Vetrinjska 15. 376

*

Anglež o madžarskih volitvah.

Newyorška revija »The Nation« objavlja v eni svojih zadnjih številčk naslednji članek, ki ga je napisal dunajski dopisnik londonskega »Daily Herald«, glasila angleške delavske stranke:

»28. junija — bila je nedelja in prvi dan volitev v madžarski parlament — sem se z nekim časnikarjem in nekim

Dober odgovor.

Kandidat medicine se nahaja na izpitu pri jako strogem profesorju. Le ta vpraša: »Katera sredstva posebno pospešujejo potenje?« Kandidat imenuje vsa poznana sredstva, posebno Aspirin tableto, ki se pri gripi in vseh prehlajenjih, pa tudi glavobolu posebno obnesejo.

»Kaj bi pa naredili,« vpraša nadalje strogi profesor, »če vsa ta sredstva ne bi pomagala?«

Hitro pomisli dijak, ki je že sam ves moker od znoja: »K vam bi ga poslal na izpit, gospod profesor.«

poslancem madžarske socijalistične stranke vozil z avtomobilom po južni Madžarski. V vsakem mestu smo videli cele trupe policistov, ki so bili vsi oboroženi s puškami. Od časa do časa so ustavili naš avto in nas grobo barali, kdo smo in kaj hočemo. Odgovorili smo jim, da smo inozemci in da smo na potu v mesto Bekes-Csaba. Omenjeni kraj so mi nekateri madžarski opozicionalni voditelji opisali kot tipičen volilni okraj, kjer volijo javno. Samo v 45 večjih mestnih okrajih volijo tajno, v 199 podeželskih okrajih pa so volitve javne.

Mi trije smo prišli, da na lastne oči vidimo, kako se vrše volitve v deželi, kjer obstoja parlament samo na videz, in kjer vladi niti malo ne pride na misel, da bi vpoštevala voljo ljudstva. Prebivalci Bekes-Czaba so večinoma mali kmetje in poljski delavci.

V mnogih mestih in mestecih, skozi katere nas je vodila pot, smo videli lepake z imeni vladnih, pa tudi lepake z imeni opozicijskih kandidatov. Vljub temu pa je bil v mnogih izmed teh mest izvoljen vladni kandidat, dočim nasprotni kandidat ni dobil nobenega glasu. Zvedeli smo, da so volivni uradniki dva ali tri dni pred volitvami med podpisimi opozicijskih list našli »pogreške«, radi česar so seveda listo proglasili za neveljavno.

V vladnih podpisnih listah niso našli niti ene napake, čeprav naglašajo opozicija, da so vladne stranke ponaredile ogromno število podpisov. V nekaterih krajih so imele vladne stranke več podpisov, kakor pa volivcev v dotičnem okraju. Odlični opozicijski voditelji so odkrili svoja imena v vladnih listah.

Volitve so izvršili z javnim ustnim glasovanjem. Vendar ne gre tako, da bi volivec kar stopil v volivni lokal in povedal, za koga glasuje. Ne, volivci morajo priti v volivni lokal v skupinah, in sicer po kandidatni listi, za katero nameravajo voliti. Volivci posameznih strank se zbirajo na določenih mestih, in ko se jih nabere kakšnih 20, jih spuste na volišče. Videli sem, kako so najprej spustili na volišče vladno skupino, nato druge. Če se pa medtem, ko so bili v lokalu vladni volivci, ni nabralo dovolj opozicijskih volivcev, so mesto njih spustili na volišče vladno skupino. Ugotovili smo, da so volivni komisarji večinoma določili zbirališča opozicijske daleč proč od volivnega lokala, često na prostorih, kjer volivci niso imeli nobenega varstva pred pripekajočim solcem. Zgodilo se je pogosto, da so od prihajajoče skupine teh volivcev enega ali dva vo-

livca aretirali, nakar so za kazen poslali celo skupino nazaj na zbirališče. V mnogih krajih pa so zaman ves dan čakali na vstop.

V volivnih prostorih so komisarji postopali z delavci in kmeti kakor s čredo drobnice. Nisem sicer razumel, kaj so kričali nad njimi, vendar iz obnašanja kmetov in delavcev sem videl, kako zelo jih je kričanje prestrašilo. Mnoge volivce so nagnali ven takoj, ko so vstopili. Nad nekaterimi so komisarji kričali radi tega, ker niso razumeli madžarsko. V Bekesu je namreč precej Slovakov.

Ob 4 popoldne so na moje veliko začudenje v delavskih volivnih okrajih, ki smo jih obiskali, proglasili volitev za zaključeno. Pozneje sem zvedel, da so imeli komisarji nalog, takoj zaključiti volitev, »če bi ne čakalo več volivcev.« Ko pa sem stopil na ulico, sem videl velike množice čakajočih volivcev, katere so pustili čakati na zbirališču cele ure, medtem ko so imeli vladni volivci neomejen prost vstop. Naposled pa so jih še ogoljufali za njihove glasove. Od nekod se je pojavila policija na konjih in čakajoče volivce brutalno razgnala. V Szarvasu smo naleteli na množice ljudi, ki so jim morali zagroziti s strojnimi, da se je razšla, ne da bi oddala svoje glasove. V premožnejših okrajih, kjer je bila vlada gotova večine, so se volitve končale šele pozno zvečer.

Slične dogodke sem imel priliko opazovati ves dan in še naslednji dan v najrazličnejših delih dežele. Zmaga vlade me radi tega ni presenetila.«

*

Vinske sode različne velikosti prodaja Gnilšek, Maribor, Razlagova ulica 25.

Izvoz iz naše države. Po poročilu generalne direkcije carin smo v letošnjem avgustu izvozili 362.765 ton blaga v vrednosti 584.38 milijona Din. Skupno je znašal naš izvoz v prvih 8 mesecih 2.249.765 ton v vrednosti 3251.58 milijona Din, lani pa 3.244.132 ton v vrednosti 4445.47 milijona Din. Naš letošnji izvoz v prvih osmih mesecih je proti lanskem v isti dobi padel po teži za 994.367 ton, po vrednosti pa za 1193.89 milijona Din.

Laško. Združeni odbori kmetijskih podružnic Laško in Sv. Krištof in sadjarske podružn. v Laškem priredijo v nedeljo, dne 4. oktobra sadno razstavo v slovenski šoli v Laškem. Sadjarji iz Laškega sodnega okoliša bodo razstavili svoje sadje, ki je letos v laškem okraju izvrstno obrodilo. Vabljeni so kupci kakor tudi drugi, da se razstave udeležijo. Sadjarstvo je v laškem okraju važna kmetijska panoga, ki obeta biti našemu kmetu to, kar je bilo nekdanj vinogradništvo. V vinogradnih legah zelo lepo uspevajo tudi zlahtne vrste, kakor kanadke, parmene in druge.

*

Sadna razstava v Ptujju.

Na mnogostranska vprašanja daje razstavní odbor I. banovinske sadne

razstave združene s sadnim sejmom v Ptujju sledeče pojasnilo:

Razstava bo obsegala vse sorte sadja, ki so v sadnem izboru Dravske banovine. Sadje se bo v Ptujju pakovalo v ameriške zabojne in se bo vršilo s tem tudi tečaj za pakovanje sadja od 5. do 9. oktobra 1931 v Društvenem domu. Prijave za tečaj je poslali na razstaveni odbor. Tečaj je brezplačen ter bo skrbel odbor tudi za cenejšo prehrano in stanovanje tečajnikov.

Kdor hoče sadje razstaviti, ga mora vsaj do 8. oktobra poslati na razstaveni odbor Ptuj. Sadje mora biti dobro zapakovano in v enem zaboju vsaj 30 kg enake debelosti in enake vrste. Zahtevano je, da se od ene sorte sadja vpošlje 100 kg sadja, da se lahko napolnijo trije ameriški zaboji. Kdor nima ali ne more vposlati 100 kg, naj vpošlje vsaj 30 kg odbranega sadja. Po železnici je znižana tarifa za pošiljatev sadja na razstavo. Sadje se bo skušalo prodati ter bodo dobili razstavljalci plačano sadje po tržni ceni, poleg tega pa najboljši sadjarji in razstavljalci večje nagrade.

Tisti, ki sadje razstavijo in oni, kateri ga ne razstavijo, pa imajo večje množine sadja doma, namenjeno za prodajo, naj to javijo razstavnemu odboru v Ptujju, ker bo ta posređoval pri prodaji sadja. Poleg razstave se vrši obenem tudi sadni sejem, od 11. do 13. oktobra, zato je potrebno, da razstaveni odbor zna, kje, koliko in pri kom se dobi sadje, katere sorte in vrste in v kakšni množini.

Sadje, namenjeno za razstavo, se bo sprejemalo v Društvenem domu, kjer bo tudi razstava, in sicer se sprejema od 5. do 8. oktobra vsak dan od 8. do 18. ure. Prepozno doposlano sadje ne pride na razstavo in se ne bo moglo oceniti.

Na razstavi bodo razstavljeni vsi sadjarjski pripomočki. Tvrde, ki hočejo tozadevno kaj razstaviti, bodo istotako morale napraviti prijavo, da se jim prostor zasigura, in vposlati svoje raz-

stavne predmete razstavnemu odboru do 6. oktobra tega leta v Ptuj.

Ministrstvo železnic je dovolilo polovično vožnjo. Posetnik razstave si kupi pri odhodni postaji celi vozni listek do Ptujja z mokrim žigom. Tega listka ne odda pri izstopu, ampak ga porabi za brezplačno vožnjo nazaj, in sicer s potrdilom razstavnega odbora, da je razstavo posetil.

*

J. V.

Pokončavanje sadnih škodljivcev v jeseni.

(Nadaljevanje.)

Najnevarnejšega zimskega pedica, ki se pojavlja na jesen, smo omenili že v prejšnjem članku. Danes se hočemo podrobneje baviti s tem škodljivcem, posebno pa glede uspešnega načina pokončavanja.

Zimski pedic prihaja iz zemlje, kjer je preživel kot buba celo poletje, v času, ko nastopajo prvi jesenski mrazovi, torej navadno od srede oktobra naprej pa do decembra. Pri izredno lepi jeseni, kot smo jo imeli lansko leto, se je pojavljal ta škodljivec šele koncem oktobra in novembra meseca, pisec tega je na primer opazoval lansko leto prihod samice celo 4. decembra. Letos bode zimski pedic, kakor kažejo vsi znaki predčasne zime, nastopil gotovo preje kot pa lansko leto. Samica zimskega pedica v nasprotju s samcem ne more letati, ima pa izredno močno razvito telo ter tri pare krepkih nog. Slednje omogočajo samici, da po deblu drevesa leze v vrhove. Ko je samica oplojena, odlaga v brstju jajčeca, in sicer celotno 200—300 jajčec. Jajčeca prezimijo na drevju in jim tudi najhujša zima ne more škodovati. Ko drevje spomladi ozeleni, se izležejo iz jajčec goseničice, ki zapredejo listje in ga objedajo. To delo opravijo lahko tako temeljito, posebno takrat, ako je bilo

drevje v jeseni močno napadeno po tam škodljivcu, da stojite spomladi pred golim drevjem. Junija meseca se spuste odrasle gosenci po nitkah na zemljo, ter se v isti zabubijo.

Kako pa se najtemeljiteje in sigurno ubranimo tega nevarnega škodljivca?

Škropljenje proti zimskemu pedicu v jeseni, oziroma po zimi, ko se nahajajo jajčeca na drevju, ni zanesljivo. Jajčeca so tako odporna, da jim je le težko priti do živega. Edino zanesljivo sredstvo proti zimskemu pedicu je lepljivi pas, s katerim oktobra meseca že opasemo drevje in na njem polovimo samice, ki hite iz zemlje po deblu na drevo. S pasom pa polovimo tudi samce, ki prilete na pas, kjer se nahaja samica. Piscu tega so bili izročeni pasovi, kjer se je nabralo od 32 do 84 zimskih pedicev (samic in samcev), poleg nebroya gosenic jabolčnega zavijača drugega zaroda. Zgodi se tudi, da samica kar na pasu poleže jajčeca.

Lepljivi pasovi naj bodo iz močnega in nepremočljivega papirja, najbolje pergamenta, to pa iz dveh razlogov. Navaden papir ne bi kljuboval vremenskim neprilikam, se prav hitro premoči in trga ter razcefra, raztrga na največ po pticah, ki si s pasov poiščejo navadno tolste škodljivce s svojimi ostrimi kljuni pri tej priliki manj odporen papir tudi raztrgajo.

Najbolj je močan pergamentni papir, ki bode mnogo odpornejši in nudi tudi na ta način sigurnejšo zapreko prehoda samici zimskega pedica ter dobro lepilo, ki ostane dalj časa lepljivo. Dosedaj zamudno pripravljane papirja in mazanje istega z lepilom, ki ga je treba ponajveč šele pregreti, da se da bolje namazati, odpade popolnoma, ako sadjar vporablja že tvorniško izgotovljene in z lepilom namazane pasove, katere je treba le za obseg debela prirezati in pritrditi. Tako pripravljen in že izgotovljen pas, ki ga dobimo pod imenom »Rekord« na primer pri Štajerski sadjarjski zadrugi v Mariboru ali Kmetijski družbi v Mariboru, prihrani sadjar-

Fr. Ks. Meško:

Njiva.

Tedaj je Bog odločil: »Kaj me zasmehujejo? Z vojsko, kugo in lakoto jih udarim za vse milijone krivic in hudobij, ki jih na zemlji vidim, za vse njih zasmehovanje, za vse njih lažnive molitve. V krvi naj utonejo! Da bi jih pokončal z vodo, niso vredni. Zakaj večje so njih hudobije od hudobij ljudi ob času Noetovem. V krvi se naj zaduše!«

In je poklical apokaliptičke anjele, ki imajo vse gorje in vse grozote v svojih kupah shranjene. In jim je naročil: »Poletite čez kraljestva zemlje s kupami moje jeze. Od morja do morja pohitite! In izlijte svoje kupe na dežele in morja! Vse sovraštvo izlijte, vso grozo, vso žalost, vse gorjupo gorje do dna! In kamor bo gorje iz vaših kup kanilo, tja udarim še jaz s svojo roko, da bo gorje in uničenje popolno.«

Globoko poklonili so se angeli. Molče so se poslovlili, čez svetove pohitili, svoje kupe razlili.

In glej, gorje! Čez noč so vstala kraljestva zoper kraljestva, ljudstva zoper ljudstva, sorodno plemo zoper sorodno plemo, bratje zoper brate. Z jezo so se drug zoper drugega dvignili, s srdom in sovraštvom,

da takega še ni videlo solnce, odkar ga je na neba obok premočno roka božja pripela.

Prišli so pozivi od cesarjev in kraljev. In ljudstva so šla, da se more med seboj.

Šel je tudi Matija.

Čez noč je prišlo to nepričakovano in grozno. Ako bi ne bilo prišlo tako naglo, bi morda premislil, mirno in natanko še vse enkrat pretehtal. In kdo ve, ne bi li našel sedaj prave poti, da bi Mariji njivo vrnil.

Pa je prišlo kakor nenaden vihar z neba in jih je odtrgalo od domov in jih v tuje kraje neslo, kakor trga jesenski veter listje z drevja in ga brez usmiljenja meče na vse strani sveta, nekaj v strugo reke, in ga voda odnese, nekaj v počestno blato, kjer žalostno segnije, nekaj na varne kraje, kjer nanj solnce posije in ga skrbno in ljubeče posuši.

Tisto jutro, ko je Matija odhajal — tudi Peter bi moral iti, če bi še živel, saj sta z Matijo eno leto skupaj služila — je stala Marija z vsemi otroki pred hišo. Čutila je, srce ji je pravilo: »Danes se odloči.«

Skoro vso noč ni mogla oči zatisniti. Venomer si je govorila: »Morda pa si vendar premisli, preden odide. Njive vendar ne more s seboj vzeti. In ne ve, se li vrne ali ne.«

Zato je stala tam in čakala. Ob šestih se odpravila iz vasi, je bila slišala. In je zbudila na vse zgo-

Profesorska. — Nek zdravnik, ki je rad s kakal vino, in je bil vsled tega zelo raztresen, poklican je bil nekoč k nekemu bolniku, ki je imel hudo mrzlico. Približal se je bolniku, da bi meril žilo, a je prijel mesto bolnikove roke, za svojo roko. Komaj jo je nekaj časa držal, ko je roko nejevoljno zagnal od sebe in zaklical: »To nikdar ni mrzlica, temveč falot je pijan!«

To pa tudi preneumno. A: Zakaj si razdrl zaroko z gospodično Erno? B: »Ona je učiteljica.« A: »— ??« B: »Oni večer sem prišel par minut prepozno k sestanku in ona je zahtevala pismeno opravičilo od matere!«

ju mnogo dela in truda, poleg tega pa predstavlja najsigurnejše sredstvo v boju proti zimskemu pedicu.

(Nadaljevanje sledi.)

★

Ponekod so letos sila bogato obrodile češplje (pozne slive). Pretežni del tega zdravega sadja se bo porabil za žganje. Na gospodinji je ležeče, da se ohranijo slive kot neskvajena sladka dobrota družini, predvsem otrokom.

Nikar ne mislite, da je to le nekaka slaščica ali priboljšek. Prav ohranjene in pripravljene so slive v vsaki obliki dobra, zdrava in tečna hrana.

Češplje sušimo. To je najcenejši in enostavnejši način ohranitve. Paziti je le treba, da jih ne sušimo pri hudem ognju tako, da končno ostane od sadja samo koščica in koža.

Iz češpelj napravimo mezgo in marmelado.

Dokler pa imamo svež sad, ga porabljammo kolikor se da za razna jedila. Majhen trud bo gospodinji obilo poplačan z zadovoljstvom in zdravjem družine.

Češpljeva juha: Zrele češplje operi, razpolovi in odstrani koščice. Kuhaj jih v toliko vode, da stoji leta malo preko sadja toliko časa, da postanejo mehka. Dodaj podmetek iz mleka in moke, (potrebna moka se razžvrkla v mleku) soli in prsti počasi vréti še vsaj 20 minut, da se jed primerno zgosti. Pazi, ker se jed rada pripali. Po okusu lahko malo sladkaš.

K češpljevi juhi postavi na mizo zabeljen fižol; najboljši je sveže izluščen.

Tudi iz suhih sliv lahko napraviš juho, seveda treba suhe slive primerno dolgo kuhati.

Češpljevi cmoki: Napravi krompirjevo testo iz 1 kroznika kuhanega preflačenega krompirja, pol žlice trde masti, dveh jajčkov, soli in toliko moke, da na-

stane gladko, ne preirdo testo. Na pomočnikani deski oblikuj testo v debelo klobaso in razreži na prst debele reznice. V sredino vsakega kolobarčka položi oprano, razpolovljeno češpljo, koščico nadomesti pol kocke in pol žličke sladkorja. Zavij testo enakomerno krog češplje, stisni dobro, da se pri kuhanju ne razpoči. Kuhaj cmoke v plitvi posodi, kostonli, v slani vodi 15 do 20 minut. Polovi jih z lukničasto zajemalko iz kropa, naloži v skledo, zabeli z v maslu razrumenelimi krušnimi drobtinami ter potresi s stolčenim sladkorjem in po okusu s cimetom.

Češplje v štrukelj: Napravi testo kakor za sirov ali črešnjev štrukelj. Raztegni prav tank list, potresi z na maslu ali masti zarumenelimi drobtinami, položi nanj razpolovljene češplje, potresi s sladkorjem in cimetom, zavij in speci v omaščeni kostonli v srednje vroči pečici.

Češpljeva potica: Napravi kvaseño testo kakor za šartelj ali buhteljčke. Ko vzide ga razvaljaj za prst debelo, položi na omaščeno pločevino ali pekvo. Na testo naloži prav gosto razpolovljene češplje drugo zraven druge tako, da gleda notranja stran navzgor. Potresi s sladkorjem in cimetom ter peci začetkom v precej vroči, nato srednje vroči pečici.

Češpljeva mezga brez sladkorja (povidl). Močno zrele češplje operi, razpolovi in odstrani koščice. V posodi, od katere se ne lušči email, kuhaj slive brez vsakega pridanaka tako dolgo, da postane mezga gosta in temne barve. Kuhaj pri malem ognju in mešaj, da se ne prismodi. Pazi na roke, ker zmes med kuhanem močno brizga. Ker se povidl kuha 8 do 10 ur, ne moreš zgotoviti v enem dnevu, temveč kuhaj zaporedoma nekaj dni. Vselej pa polagoma segrevaj. Šele ko je povidl tako gost, da stoji žlica v njem, je gotov. Shlajenega napolni v čiste, popolnoma suhe kozarce ali lošeno lončeno posodo. Čezenj položi v rum ali žganje namočen čist papir, posode pa dobro zaveži s pergamentnim papirjem.

Češpljeva marmelada. Dobro zrele češplje vrzi za par minut v vrelo vodo, toliko, da zlahka potegneš z njih ko-

žico. Obenem odstrani koščice. V nepokodovano kostonli daj na 1 kg očiščenih češpelj pol do tričetrt kg sladkorne sipe. Čim zrelejše so češplje, tem manj rabijo sladkorja. Premešaj in pusti stati 2 do 3 ure, da se sad s sladkorjem prepoji. Segrej polagoma na malem ognju, previdno premešaj iz kotov sladkor, ki se sicer rad prismodi. Pusti, da vre pol do 1 uro. Še vročo marmelado napolni v čiste, popolnoma suhe in dobro segrete kozarce. Popolnoma hladne zaveži s pergamentom. Ako je marmelada tudi bolj redka nič ne dene, ker se zgosti v kozarcih. Pazi, da se ne v že napolnjene kozarce kaj ne natepe in predvsem suho, čisto žlico in ne liži!

★

Cene in sejmska poročila.

Mariiborski trg. Sobotni trg je bil tako bogato založen kot letos še malokateri. Na Glavnem trgu je bilo 27 mesarjev, 3 prekaževalci in 3 vamparji. Mesne cene so bile sledeče: govedina 6 do 14 Din, teletina 10 do 16, svinjina 10 do 16. Branjevcev je bilo 40, 1 mlinar in 1 oljar. 1 liter bučnega olja 13 do 16 Din. Jajec v izobilju po 1 do 1.25 Din komad, novi orehi za 1 Din 18 do 22 komadov, kostanj 1 kg po Din 2.50 do 3, povrtnine zelo veliko, cene neizpremenjene. Perutnine je bilo 1202 komada po sledečih cenah: kokoši 30 do 35, piščanci par 30 do 50, gosi 40 do 60, race par 50 Din, purani 40 do 60, domači zajci 8 do 35. Sadja je bilo 16 voz po starih cenah: na Vodnikovem trgu je bilo 16 voz krompirja po 1—1.50, čebule 5 voz 3—5 Din, zelja 8 voz po 0.75 do 1. Na senenem trgu je bilo 6 voz sena po 75 do 85 Din cent, 7 voz otave po 70—85 Din in 1 voz ržene slame po 70 Din. Na Vojašniški voz ržene slame po 70 Din. Na Vojašniški 10—12 Din, 1 tele po 10—12 Din in 6 prašičev. Vnovčevalnica za prašiče, zadruga naših špeharjev z Dravskega polja: 28 članov je pripeljalo na trg 68 prašičev. Cene so bile neizpremenjene. Kot velk napredek, ki ga ta zadruga beleži; moramo omeniti tovorni avto, katerega si je nabavila ter prevažala z njim prašiče od posameznih špeharjev v mariiborsko klavnico.

X.

V Karpatih.

Trojica mož, ki so plezali drug za drugim na strmino, na katero bi se še v lepem poletju celo koza s težavo povzpela, je čutila in vedela: »Pot na življenje in smrt je.« Ne samo od topečih se snežink, bolj od telesne in duševne napetosti so jim tekle po licih vroče, umazane srage.

Plezali so polagoma. Slednji naprej strleč kamen je bilo treba najprej mehkega snežnega ovoja očistiti, poskusiti, drži li ali ne. Šele potem je bilo mogoče polagoma, previdno splezati nanj, ali naglo, z vso silo, s skrajnim napetjem vseh mišic in vse dušne volje nanj se zavihetati. Ob enem je bilo treba paziti na vse strani, zlasti navzgor, dasi se je v temi in metezu videlo le za silo korak naprej, paziti, se li ne bi kje zgenilo, pojavila se kje izza bele kučme molčečih skal sovražnikova glava, pokazala se kje sovražnikova puška.

Skoro do polnoči je snežilo — že tretji dan. Proti polnoči je prenehalo. Ne dolgo potem se je izvil iz fantastično raztrganih, kakor po strelah razcefranih oblakov polni obraz lune. Še nikoli ni bila brž tako blede kakor to noč. A se je prav kmalu spet skrila, kakor ne bi mogla teh grozot na zemlji gledati. A čudna radovednost jo je prisilila, da je še enkrat pomolila polovico bledega lica izza temotnega zastora

Nikoli v zadregi. Noberg pride kmalu po poroki k ženitbenemu posredovalcu in reče: »Vi goljuf, vi slepar, rekli ste mi, da je moja gosa grbasta in da šepa, a da ima 500.000 Din dote, in sedaj se je izkazalo, da nima niti vinarja.« »No, no,« odvrne ženitbeni posredovalec, »le nikar se tako ne razburjajte, pri doti sem se mogoče malo zmotil, a ono pa se sendar ujema!

V opojnosti. Major: »Vi, črnovojnik, stojte. Zakaj ne izkažete časti? Ne veste, kdo sem jaz?« »Ne vem.« »Jaz sem vaš major.« Črnovojnik (vinjen in prijazno): »To je lepa služba; le dobro se držite, gospod.«

daj vse otroke. Vsi bi naj stali z njo pred hišo, vsi bi naj s svojo nedolžnostjo in svojim siromaštvom prosili: »Usmili se nas, sirot! Vrni nam, kar je našel!«

Okoli polšestih je Matija res prišel iz kočice. Težek kovčeg je nesel na rami. Ko je prišel do njive, ga je snel z rame, vzela ga v roko. Kakor bi se hotel še enkrat po njivi razgledati, razgledati se laže in prosteje.

Tedaj je Marija opazila, da se je ozrl sem proti njenemu domu. Moral jih je videti, zakaj nenadoma je obstal.

»Zdaj pride sem in poreče: 'Marija, odpusti! Vzemim, kar je tvoje.' A saj sem mu že odpustila. To Matija dobro ve!«

A srce ji je zadrhtelo od presenečenja in boli, ko je Matija čez trenotek stopil naglo naprej. Hitel je, kakor bi se mu silno mudilo, ali kakor bi se bal, da bi ga vendar njegov dobri angel še pregovoril.

Spodaj ob ovinku ceste se je šele ustavil in se ozrl.

Marija je dvignila desnico, kakor bi ga namerala s prosečo krettnjo poklicati nazaj.

A se je že odvrnil od nje. V naslednjem trenutku je izginil za ovinkom, za hribom.

Kakor od kapi zadeta se je Mariji roka povescila.

»Jezus, Marija, s smrtnim grehom odhaja. In če gre morda v smrt!«

Mariborsko sejmsko poročilo. Prignanih je bilo 20 konjev, 18 bikov, 220 volov, 475 krav in 14 telet. Skupaj 747 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: Debeli voli, 1 kg žive teže od 5-6.50, poldebili voli 2.75-3.25, plemenski voli 2.50-3, biki za klanje 3.50-5, klavne krave debele 3.75-5.50, plemenske krave 2.50 do 3, krave za klobasarje 1.50-2.50, mlada živina 4-6, teleta 5-6 Din. Prodanih je bilo 463 komadov, od teh za izvoz v Avstrijo en konj, v Italijo 71 goved.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinjski sejem dne 25. septembra je bilo pripeljanih 358 svinj. Cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5-6 tednov stari komad 45-80, 7-9 tednov 90-100, 3-4 mesece 150-200, 5-7 mesecev 300-400, 8 do 10 mesecev 450-500, 1 leto 550-700 Din. 1 kg žive teže 7-8.50, 1 kg mrtve teže 10-12 Din. Prodanih je bilo 114 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg 12-14, volovsko meso II. vrste 10-12, Meso od bikov, krav, telic 6-8, telečje meso I. vrste 18-24, telečje meso II. vrste 8-12, svinjsko meso sveže 12-24 Din.

★

Ljubi Bog na Poljskem.

Na poštnem uradu Adamuka v Voliniji so našli med oddanimi poštami pošiljkami pismo, ki je bilo naslovljeno na ljubega Boga. Pismo je bilo opremljeno z domačo poljsko znamko, toraj bi naj prebival Ljubi Bog na Poljskem. Ker pa niso vedeli v Adamuki natančnega božjega naslova, so odposlali pismo v Varšavo. Tudi tukaj si niso znali pomagati nižji poštni uslužbenci in so poslali zadevo ravnatelju glavnega poštnege urada. Ta je naslovil pošiljko na poštno ministrstvo. Minister je hotel poslati pismo nazaj, ker ni bilo nanj naslovljeno, a mu je svetoval ministerjalni svetnik, naj odpošlje pismo papežu. Slednjič se je izmotal g. minister iz zagate na ta način, da je izročil pisanje ob priliki avdijske pri maršalu Pilsudskem njemu kot vrhovnemu gospodarju Poljske. Pilsudski je odprl pismo in čital:

»Ljubi Bog! Podpisani Vladislav Kaczinsky, po poklicu krojač, se je, kakor ti je znano, silno zadolžil radi prevelikih davkov, katere so mu naložili. Ker jih nisem mogel plačati, so me rubili včera. Ljubi Bog, jaz sem resnično v največji stiski in prosim Te, usmili se me, si ne znam drugače pomagati in moram z družino vred stradati. Pošlji mi takoj 1000 zlotov! Ta znesek bi zopet osrečil hišo tvojega že v naprej hvaležnega Vladislava Kaczinsky.«

Maršal se je dobrohotno smejal mišljenju krojača. Pustil mu je nakazati 500 zlotov s sledečim pismom:

»Gospod Vladislav Kaczinsky v Adamuki! Tvoje pismo sem sprejel. Pošiljam ti 500 zlotov in upam, da boš ostal vedno dober državljan moje države.«

Pilsudskijev odgovor je bil napisan na obrazec z nadpisom »Grad Belvedere«. Čez par dni je prejel maršal odgovor od krojača iz Adamuke, ki se je glasil:

»Ljubi Bog! Zahvalim se Ti, da si skazal milost in usmiljenje ubogemu krojaču. Znano mi je, da si poln dobrot in usmiljenja in nisi pozabil na izstradanega siromaka. Če mi boš poslal še enkrat denar, potem ga ne nakazuj preko Belvedere, tamkaj si namreč pridržujejo kar polovico za vojaške zadeve! Tvoj Vedno hvaležni Vladislav Kaczinsky!«

★

Mariborska Krščanska ženska zveza vabi članice k cerkvenim govorom v stolni cerkvi od 5. do 9. oktobra.

Št. Peter pri Mariboru. V nedeljo dne 4. oktobra popoldne po večernicah se vrši v dru-

štvenih prostorih sestane fantovskega krožka. Fantje so prijazno vabljeni. Zadnje nedeljo oktobra po večernicah se vrši redni občni zbor prosvetnega društva »Skala« združen s poučnim predavanjem. Govornik pride iz Maribora.

Sv. Lenart v Slov. gor. »Katoliško prosvetno društvo Zarja« pri Sv. Lenartu v Slov. gor. priredi dne 4. oktobra po večernicah v dvorani »Narodnega doma« (gostilna Matjašič) vinsko trgatav z godbo ter šaloigro »Navaden človek« v treh dejanjih. Pridite od blizu in daleč, da se iz srca nasmejete. Bog živi! Odbor.

Remšnik. Tujec, ki je v nedeljo dne 23. septembra obiskal Remšnik, se je začudeno vprašal, kaj se tukaj godi. Cvetlice, venci, slavoloki, zastave, ubrano pritrkavanje zvonov, mnogo ljudi, domačih in tujih. Napis na slavoloku pri cerkvi je povedal, da slavita v Remšniku obe Marijini družbi, mladeniška in deklinška, 25 letnico svojega obstoja. Tridnevna, ki jo je vodil č. g. misijonar Zelič od Sv. Jožefa pri Celju, se je zaključila s slovesnostjo v nedeljo. Slovesno sv. mašo z asistenco je opravil velečasti g. Anton Podvinski, dekan v Zavrču, ki je pred 25. leti kot župnik remšniški ustanovil tukaj Marijino družbo za mladeniče in mladenke. Imel je ganljiv cerkveni govor, v katerem je povdarjal veliko važnost Marijinih kongregacij v današnjih razburljivih in nevarnih časih. Glavno sveto opravilo je bilo jutraj, drugo ob 10., tudi s pridigo in slovesno sv. mašo, pri kateri je lepo prepeval moški zbor. Vmes je bilo še več sv. maš. Slovesnosti so se udeležile sosedne družbe iz Brezna in Kaple, tudi marijanska kongregacija iz Marenberga je bila zastopana, mladeniška in deklinška, ki imata vsaka svojo lepo zastavo in bodeča v štirih letih tudi slavili svojo 25 letnico. Popoldne je bila slovesnost v cerkvi, nato na ovenčanem prostoru zunaj cerkve slavnostna akademija. Pozdravni govor je imel domači g. župnik Vid Pavlič, nastopili so fantje in dekleta z govori in deklamacijami, vmes pevski zbor. Domači fantje in dekleta so uprizorili dve igri, dekleta resno, fantje šalivo burko, tako da je bilo za gledalce nekaj resnopolučnega, nekaj za smeh. Usoda Evrope, zlasti še našega malega

na ogromnem oknu vesoljstva. Kar je videla, je bila morija. Kar je iz zemlje gor proti nji in nebu puhtelo, je bila kri, vroča, grešna in nedolžna kri.

Tako se je vse te grozote prestrašila, da se je naglo spet skrila.

In kakor bi samo nebo nad vso to strašno žalostno zemljo nanovo zajokalo, so se spet vsule nanjo bele, od hladne boli strnjene solze, velike plešoče snežinke.

Matiji Petku, desetniku, ki je plezal zadnji med trojico poizvedovalcev, so se snežinke na rokah sproti tajale. Tudi na obleki. Bila je že do zadnje niti premočena. Visela je na njem, kakor bi bil zavrt v premočen papir.

Dva dni in dve noči je že neprestano v snežnem metežu in v ognju. Oči ves ta čas ni za pet minut zatislil. Užil je le nekaj skorje prepečenca, s snegom si hladil žejo. Navrh neprestana napetost duha ob neusmiljeno vstajoči misli: »Živ ne pridem iz tega pekla!« Oddih in okrepčilo mu je bilo, ko je dobil povelje, naj gre s praporščakom in četovodjo na poizvedovanje.

Zdaj, ko leze na te divje višine, mu v glavi šumi in bobni, kakor bi drveli z vseh gorskih višin krog njega bobneči veletoki in slapi v nižine. Vmes posamezni, še močnejši gromi, kakor bi se v presledkih krušili z vrhov ogromni plazi in bi drveli z groznim

bobnenjem navzdol. Trese se zemlja pod njimi, gorovje poka.

Matiji se včasih zazdi, da vse pod njim popušča, se pogreza, drsi v globočino, pada, pada v brezdanja brezna, v večnost. A se iz omame in prevare spet zave: »Samo veliki topovi so!«

Vmes prasketi, neprestano in naglo. Škrebeta, kakor bi naglo udarjalo ob led drobno kamenje. Matiji se za trenutke zazdi, da prihaja to živce trgajoče prasketanje izpod snega, iz globine zemlje. Kakor bi se bil zbudil duh Karpatov, Repoštev, o katerem ve četovodja, ki pleza nekaj korakov pred njim — bivši študent — toliko in tako nazorno pripovedovati. Morda ga je šum in grom po gorah iz stoletnega spanja zbudil? In zdaj hoče na dan. S svojo silno močjo se upira ob gorovja kamenite stene in svode. In se zibljejo, tresejo in pokajo na vseh koncih in krajih s tako groznim šumom, da vse telo spreletava, da skoz kri in kosti reže, reže noter do srca. A se hipoma spet zave, pomisli iz utrujenosti in meglenih sanjarij in prividov jasneje in trezneje: »Strojne puške!«

»Ssss — rrrrč—« zašvistne nenadoma skozi zrak, skozi tiho padajoče kosmiče, kakor bi bil nekdo z drobno, prožno palico krepko po zraku zamahnil in bi se bila palica v zamahu s hreščečim jekom prelomila.

V istem trenutku je Matija začutil, da mu je des-

»Vi še vedno žalujete za svojo ženo. Kako ste plemeniti! Ali je ne morete pozabiti?« Vdovec: »Ne, nikoli je ne bom pozabil. Preveč je pustila dolgovi pri šiviljah!«

Ali je mogoče vse prodati?

V Parizu so se pogovarjali v neki družbi, ali je mogoče vse prodati, kar kdor hoče. Nekdo je menil, da se more prodati vse, samo ako je cena primerena. Drugi so temu ugovarjali. Nazadnje je rekel neki gospod svoje- mu prijatelju, da stavi z njim, da ne bo mogel prodati v eni uri na trgu sto novih pravih bankovcev od sto fran-

naroda, je danes na tehtnici, neizmerne važnosti je torej krščanska organizacija mladine, bodiši v cerkvenih kongregacijah, kakor v izobraževalnih društvih, mladeniških in dekliskih zvezah. Zato mladeniči in mladenke, ostanite zvesti kongregaciji, bodite vneti delavci v prosvetnem društvu, posebno tukaj na meji in v našem malem slovenskem narodu se ni treba bati bodočnosti! Vsi, ki smo bili v nedeljo v Remšniku, smo dejali: »Lepo je bilo danes tukaj.«

Braslovče. V nedeljo se vrši pri nas po večernicah običajna procesija z molitvijo sv. rožnega venca. Ljudje se te procesije vedno v velikem številu udeležijo. — Po cerkvenem opravilu vprizori Prosvetno društvo v društvenem domu igri Pogodba in Kordula. Bo obilo smeha, zato pridite.

*

Viničarski vestnik.

ZAHTEVE VINIČARJEV.

Na občnem zboru »Strokovne zveze viničarjev« dne 13. septembra 1931 v Ljutomeru so se obravnavali in sprejeli važne predlogi. Občni zbor je pooblastil načelstvo zveze, da naj stori povsod potrebne korake, da se naj zasigura viničarjem stalnost v službi; da se naj organizacija pridruži stremljenju vinogradnikov po odpravi prevelike trošarine na vino. Radi namere znižanja plač viničarjem pa se je sprejela naslednja resolucija.

Zbrani viničarji kot delegatje na redni skupščini svoje stanovske organizacije, »Strokovne zveze viničarjev« dne 13. septembra 1931 v Ljutomeru, odločno protestiramo zoper vsako namero, da bi se nam plače znižale. Naš denarni zaslužek je že sedaj za najmanj 60% premajhen, da bi mogli z njim vzdrževati svoje družine vsaj na najskromnejši človeku dostojni eksistenci. S tem, da bi se viničarjem plače še znižale, ne bode nikomur, najmanj pa vinogradiški krizi prav nič odpomagano. Kupna moč viničarskega ljudstva bo se še zmanjšala, kriza bode se s tem še povečala in bo prizadela vsakega, za katerega pride viničar kot konzument v poštev, tako bo tudi prizadelo vinogradnike same. Važno je naglasiti pri tem dejstvo, da so prišli prvi glasovi o znižanju zaslužka viničarjem,

ravno od strani velevinogradnikov, predvsem inozemcev, kateri so po večini itak tudi sedaj svoje viničarje najslabše plačali, pridelano vino pa najboljše prodajali, krassen izkupiček kot sad naše zemlje in truda našega človeka, pa nalagali in spravljali v blagajne izven naše države. Posledica skrajne obubožanosti tisočev in tisočev viničarskih družin sedaj v povojni dobi se že usodno kaže pri viničarski mladini (šolska deca, fantje naborniki) kot bodoči generaciji. Iz splošnih državnih, kakor narodnostnih vidikov, naša javnost, predvsem pa merodajni činitelji ne smejo dopustiti, da bi se viničarjem plače še znižale, da bi se to ljudstvo še bolj stiskalo in tiralo na rob obupa. Če se noče upoštevati nas, ki smo danes tukaj dejansko viničarji, očetje številne družine, naj se vsaj vzame v zaščito naša mladina, naš bodoči rod. Vsi viničarji odločno stojimo na stališču, da se nam plače ne smejo reducirati in pri tem pričakujemo podpore od vse naše človečanskočuteče javnosti, predvsem pa od oblasti. V naši pravični borbi hočemo tudi to, da se mora določiti, kolika sme biti najmanjša viničarjeva plača v vseh krajih, kar bi bilo danes že nujno potrebno izvajati posebno tam, kjer so še za viničarje tiste krivične razmere in navade, da mora viničar vinograd obdelovati skoraj zastoj, ali pa za tako nizko plačo, da o pravem zaslužku za delo sploh ne more biti nobene besede. »Strokovna zveza viničarjev.«

*

Novi društveni in zborovalni zakon.

Ta zakon je bil razglašen 19. septembra ter je bil izdan na podlagi člena 117 ustave Kraljevine Jugoslavije. V naslednjem bomo seznanili čitatelje z bistvenimi točkami tega zakona.

Ustanovitve društev.

Kadar se namerava ustanoviti kakšno društvo, mora ustanovitelj predložiti prijavo pristojni upravni oblasti 2. stopnje (banski upravi) preko občne upravne oblasti 1. stopnje (sreskega načelstva). Priložiti mora v petih enakih izvodih pravila, ki jih morajo podpi-

sati najmanj 3 ustanovitelji. V pravih društvu se mora ugotoviti: 1. ime, sedež in področje društva; 2. naloga društva in sredstva, da jo more doseči; 3. ustroj uprave; 4. odredba o vstopu v društvu in izstopu; 5. pravice in dolžnosti članov; 6. zastopstvo društva; 7. znaki društva, pečat, obleka itd. Namen imovine društva v slučaju, da društvo preneha. Občna upravna oblast 2. stopnje bo prepovedala ustanovitev društva, ako je po svojem imenu, namenu ali ureditvi nasprotno državi, državnemu ali družabnemu redu ali javni morali, ali je kot društvo za telesno vzgojo postavljeno na versko, plemensko ali pokrajinsko podlago. Oblast 2. stopnje lahko prepove ustanovitev društva v teku 6 tednov od dneva, ko so bila vložena pravila. Če se prepoved ne izda v tem roku, stopi društvo v življenje. Uprava društva mora voditi točen spisek vseh članov ter ga v prepisu poslati sreskemu načelstvu, katero mora tudi prijaviti volitve novega odbora. Na zborovanja društva lahko pridejo člani in imensko povabljeni gostje. Vsako zborovanje mora uprava prismoeno prijaviti upravni oblasti 1. stopnje (sresk. načelstvu) 48 ur pred zborovanjem z označbo kraja in časa zborovanja in dnevnega reda. Upravna oblast sme na vsako zborovanje poslati svojega zastopnika. Na zahtevo te oblasti mora uprava društva njej dati na vpogled zapisnik sej in zborovanja; oblast more razveljaviti vsak sklep društva, ki je nasproten pravilom in zakonom.

Politična društva in politična stranka.

Kar se tiče političnih društev veljajo iste določbe kakor za ustanavljanje nepolitičnih društev. Katero društvo se ima smatrati za politično, določa notranji minister, ki da dovoljenje za ustanovitev političnega društva. Politična društva ne smejo imeti verskega, plemenskega ali pokrajinskega značaja ali naloge, ki bi bila nasprotna narodnemu edinstvu in celini države ali državnemu in družabnemu redu. Za ustanovitev političnih strank velja v bodoče naslednje: Kadar se namerava ustanoviti taka stranka, morajo ustanovitelji, najmanj 10, poslati program in pravila stranke in svojeručno podpisano prijavo ministru notranjih zadev. Podpisniki prijave morajo označiti svoje krstno in rodbinsko ime ter po-

kov za 10 frankov po komad. Drugega dne je imel tisti gospod razstavljen na deski na trgu bankovce po sto frankov in vabil ljudi, naj mu jih odkupijo po 10 frankov komad. Nihče tega ni hotel storiti, ker so vsi mislili, da je samo papir brez vrednosti, namreč kaka reklama. Stal je in vabil in nagovarjal celo uro, a je žel le posmeh in par šaljivih besed. Ko je bila ura pri koncu, je moral svoje bankovce spraviti in priznati, da vendar ni mogoče prodati vsega, čeprav je ce na primerna; kajti kje je bilo najti bolj primerne cene, kakor samo 10 frankov za 100 frankov?

nica kamen izpustila. »Ali se je pečina, ki sem se zanjo držal, odkrušila?« je pomislil nekako nejasno, kakor v polsnu. »In vendar ne! Saj se je z levico še oklepam.«

»Kaj pa, če sem zadet?«

Primaknil je desnico tesno pred oči. Glej, vsa krvava! Zdaj čuti tudi, kako mu teče gorka kri za rokav. Prsti mu brez moči bingljajo dol ob suknji.

Začutil je žgočo bolečino tudi ob strani, v ledju na desni strani. Čutil je neprijetno, kako mu dol po nogi polzi kri, topla, vroča kri.

In nekako polzavedno je čutil, da mu tudi levica postaja slabša, mu dreveni, skalo popušča.

»Pomagajte!«

Bolj zdihnil je, ko zaklicial. Tako silna je bila moč discipline, tako ves prežet je bil s poveljem, da se mora podjetje izvršiti z največjo previdnostjo in molčečnostjo, da niti v ti smrtni nevarnosti ni upal glasnoje na pomoč zaklicati.

Bilo pa ni pomoči od nikoder.

Zdrknil je s skale.

Drsel je po mehkem snegu. Izpočetka se skoro zavedal ni, da drči v globino. Le polagoma je spoznal, kaj se z njim godi; a še sedaj le v nekaki omotici. Nekako polzavestno se je poskusil z levico kje oprijeti, da bi se ubranil tega nevzdržnega, mehkega

drvenja navzdol. A za kar je zgrabil, ni nudilo opore. Kamor je segel, sam sneg, mehek sneg, brez vsake trdne točke. Kakor v puh se pogreza roka vanj ali kakor v sod vode.

In se niti trudil ni več. Spoznal je, da je brezkoristno. In bolj in bolj se ga je lotevala mehka omamica, nekaka topla, prijetna lenost, tiha želja, da bi se peljal in bi drsel tako brez konca in kraja.

Kar se mu je zazdelo, da se je pogreznil povsem v sneg in ne drsi več. Hotel je pogledati, kje je. A ni mogel oči odpreti. Poskusil se je dvigniti, izkopati se. Pa se je le globlje pogrezal. V usta mu je silil sneg, v nos, v ušesa. Prhal je, branil se z zadnjimi močmi, da ga ne zaduši. A mu je legalo na prsi večje in večje breme; dihal je težje in težje.

Kar se mu je zazdelo, da leži doma na njivi. Ne, ne leži na nji, zakopan je v njo!

Obide ga silna groza. Hoče vstati, izkopati se, rešiti se. A se pogreza globlje in globlje. Prst njive mu kakor mlačna voda polje krog telesa. Tiho, tiho, nalahko plivkaje, neprijetno ga ščegetaje, mu drsi čez noge, čez pas, čez ledja. Polze mu gor čez prsi, čez rame, čez roke, da jih ne more več gibati. Kakor z ogromnimi, jeklenimi prsti se mu oklene vratu. Sili

(Konec prihodnjic.)

klic in kraj, kjer bivajo. Minister pregleda pravila ter izda odlok, ki se objavi v »Službenih novinah« v Beogradu, da je ustanovitev stranke dovoljena. Nato se lahko začenja z nabiranjem in vpisovanjem članov, ki jih mora biti v vsakem srezu države najmanj 60, kateri morajo za to dati svobodno pismo izjavo. Okrajev v državi je 353, torej 353 krat 60 je 21.800. Ko bo vsaj 21.800 članov nabranih, pošljejo ustanovitelji seznam teh članov notranjemu ministru, ki bo v roku dveh mesecev izdal končni odlok, ali dovoli obstoj politične stranke in njeno delovanje ali ne. Tudi ta odlok se objavi v »Službenih novinah.«

Zbori, shodi in sestanki.

Zbori (shodi) so javni sestanki, bodisi pod milim nebom, bodisi na drugem javnem kraju. Sestanki pa so pomenki osebno povabljenih ljudi v zaprtem prostoru. Zbor ali sestanek je treba prijaviti najmanj 48 ur, preden se vrši, pristojni upravni oblasti 1. stopnje. Prijava mora podpisati vsaj eden sklicatelj. O prijavi izda oblast potrdilo, ako sklicatelj to zahteva. Oblast lahko prepove shod ali sestanek, to prepoved mora sporočiti najdalje 24 ur pred časom napovedanega zbora. Ako se v tem času ne dostavi prepoved sklicatelju, se shod ali setanek lahko vrši. Za shode pod milim nebom je potrebno posebno dovoljenje upravne oblasti 1. stopnje, ki ga mora izdati najmanj 24 ur pred časom napovedanega shoda. Ako dovoljenje ni bilo izdano v tem roku, se smatra, da shod ni dovoljen. Oblast pošlje na vsak shod ali sestanek svojega zastopnika. Kar se tiče političnih shodov, oziroma sestankov, je za nje potrebno predhodno dovoljenje upravne oblasti 1. stopnje. Sklicatelji morajo predložiti prijavo najkasneje 3 dni pred shodom. Ako oblast najdalje do 24 ur pred shodom ali sestankom ne izda dovoljenja, se smatra, da je bil shod prepovedan. Izvzete so iz te določbe politične stranke, ki obstajajo in delujejo v smislu tega zakona; one smejo imeti shode pod milim nebom in na drugih javnih krajih, brez predhodnega dovoljenja oblasti. Vendar so sklicatelji dolžni o takem shodu (sestanku, predavanju) predložiti 24 ur prej pismeno prijavo oblastvom, ki morajo o tem izdati pismo potrdilo. Pod določbe tega zakona ne spadajo cerkv. shodi, obhodi, procesije in sprevodi. Kdor prekrši določbe tega zakona, se kaznuje z zaporom do 30 dni ali z denarno kaznijo do 5000 Din ali z obema kaznima. Te kazni izda upravna oblast 1. stopnje, dovoljen pa je priziv na upravno oblast 2. stopnje v 15. dneh po dostavi obsodbe.

*

Opica kot strašilo.

Vlomilci in gorila.

V Edinburgu na Angleškem je zašel v roke policije na izreden način vlomilec, katerega je oblast že dolgo zasledovala.

V vili naravoslovca Robinzona Felboure so slišali naenkrat ob drugi uri v noči pretresljive klice na pomoč. Preplašeni so skočili iz postelj prebivalci vile: g. Felbourne, njegova žena in obe služkinji ter so stekli v sobo, odkoder so odmevali obupni klici. Na hodniku v kotu so zadeli na skritega moškega, ki se je tresel na celem telesu. Ko ga je pozval gospodar vile z revolverjem v roki na odgovor, je priznal, da je vlomil v vilo. V sobi pa, v katero se je bil priplazil, je zadel z vlomilsko svetilko

v roki na strahotno prikazen. Zagnati se je hotel vanj kosmati peklensček z odprtim žrelom in z zobmi roparske zveri. V strahu mu je padla iz rok svetilka, začel je kričati iz polnega grla in se zatekel v ta kot.

Policija, ki je bila medtem obveščena po služabnici, je prijela vlomilca. Varnostna oblast je zadela na dober plen. Izkazalo se je, da gre za dolgo iskanega večkratnega zločinca Jima Frownerja, ki je imel na vesti več nego trideset težkih vlomilskih tatvin.

Kosmati zlodej je bila orjaška nagačena opica gorila, ki je stala v kotu so-be naravoslovca.

Opica strah prekooceanskega parnika.

Celih 10 dni je vznemirjala opica posadko prekooceanskega parnika »Majestic« na vožnji iz Newyorka v Southampton. Opica se je bila prikradla na krov ladje in se je spretno skrila do odhoda. Lepega dne se je nenadoma pojavila na poveljniškem mostu, izginila z bliskovito naglico in so jo videli zopet v oficirski obednici. Mornarji so zaman lovili in preganjali zver, ki se je skrivala od kabine do kabine. Opica je uprizarjala povsod opustošenja, ker je razbijala predmete, na katere je slučajno naletela in si prisvojila živila. Med celo prevožnjo je trajal lov. Malo pred izkrcanjem na Angleškem so zalotili drznico v trenutku, ko je zobala grozdje v kapitanovi kabini.

Častnik je vstopil, ko si je poprej zavaroval obraz z masko iz žice in roke z debelimi rokavicami. Posrečilo se mu je, da je ujel kradljivko, čeravno se je besno branila. Pri borbi je razmesarila opica oficirju roke kljub rokavicam.

*

Razvanje pri Mariboru. V nedeljo smo obhajali običajno Mihaelovo nedeljo ali žegnaje pri naši podružnici sv. Mihaela. — V volilni imenik je vpisanih v tukajšnji občini 186 volilcev. — Z redom sv. Save V. razreda je bil odlikovan tukajšnji šolski upravitelj g. Šijanec Ljudevit. — Javna električna razsvetljava je že nekaj časa ukinjena, ker je mestno električno podjetje v Mariboru ustavilo električni tok. V ta svojevrsten spor med občino Razvanje in mariborskim električnim podjetjem bo vsekakor mogla poseči politična oblast in napraviti red. — Del občine Spodnje Dobrave je še vedno brez poštne zveze, oziroma dostavljanja pošte. Saj so stanovalci Spodnje Dobrave tudi naši državljani, naj bi se torej tudi njim pošta dostavljala.

Pri motnjah prebave, želodčnih bolečinah, zgagi, slabostih, glavobolu, migljanju oči, razdraženih živcev, nespanju, oslabelosti, nevolji do dela povzroči naravna »Franz Josefova« grenčica odprto telo in olajša krvni obtok. Poizkusi na univerzitetnih klinikah so dokazali, so alkoholiki, ki so trpeli na želodčnem katarju, v kratkem času zopet dobili veselje do jedi z uporabo staropreizkušene »Franz Josefove« vode. »Franz Josefova« voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in špecerijskih trgovinah

Št. Peter pri Mariboru. Šentpeterska občina ima 383 volilcev. Volilni imenik je razporejen na vpogled v občinski pisarni. — Pretečeno sredo je bila pokopana mlada žena in mati Teršavec Ana. Zapušča moža in dvoje majhnih otrok. Naj v miru počiva! — Prihodnjo nedeljo po večernicah imajo fantje, člani fantovskega krožka običajen mesečni sestanek z zanimivim predavanjem. — Neugodno deževno vreme nas zelo moti, tako da smo z delom precej zaostali. Vpliv slabega vremena se pozna tudi v vinogradih. Vinska kapljica ne bo takšna kot se je pričakovalo, če ne bo skoraj toplejšega in solčnega vremena.

Sv. Trojica v Slov. goricah. Proslava 300-letnice početka božje poti pri Sv. Trojici v Slov. goricah se je s slovesno tridnevničko pretekli teden, v petek, soboto in nedeljo (kvartno) sijajno izvršila. Vreme je bilo ugodno. Ni čuda, da je od blizu in daleč vse mlado in staro hitelo v središče Slovenskih goric k Sv. Trojici. Najmanj 10.000 romarjev, posamič in v procesijah se je udeležilo te izredne proslave. Obhajanih je bilo do 4000. 26 duhovnikov in 6 bogoslovcev se je udeležilo te slavnosti. Slavnostni govori so seznanili verne poslušalce z zanimivo zgodovino svetotrojiške božje poti ter jih navdušili k še večjemu zupanju do milostne čudodelne podobe presv. Trojice in k večji ljubezni in spoštovanju do njenega svetišča. Bilo je osem govorov. Spored je bil sledeči: 1. Pomen tridnevnice in 300letnice početka svetotrojiške božje poti za verno ljudstvo. (Govornik p. Ernest Jenko, župnijski upravitelj cerkve.) 2. Zgodovina božjepotne cerkve sv. Trojice in kaj nas uči. (Govornik g. Fr. Gomilšek, dekan.) 3. Velikost je bilo zaupanje naših prednikov v pomoč sv. Trojice (zaobljubljene slike za velikim oltarjem), zaupajmo tudi mi v njo. (Govornik g. Jakob Sajovic, Sv. Lenart.) 4. Razna romanja v teku let k sv. Trojici, kakšno mora biti romanje, da je zveličavno. (Govornik p. Ladislav Pintar iz Maribora.) 5. Cerkev sv. Trojice je tudi Marijino svetišče (najmanj 20 slik ter kipov), kdor časti in ljubi sv. Trojico, ta mora ljubiti in častiti tudi Marijo Devico (Gov. p. Dominik Nabernik, Maribor.) 6. Redovniki sv. Avguština in njih zasluge za cerkev sv. Trojice; redovniki sv. Frančiška in njih delo za ohranitev in razvoj božje poti. (Govornik g. Fr. Gomilšek.) 7. Cerkev sv. Trojice je tudi svetišče svetnikov, ki se častijo v tej cerkvi, najmanj 77 podob in kipov. (Govornik p. Ernest Jenko.) 8. Kakšne nauke nam daje čudodelna podoba sv. Trojice v glavnem oltarju? (Govornik presvitli g. pomožni škof dr. Ivan Tomažič iz Maribora.) — V soboto popoldne se je pripeljal k proslavi presvitli g. pomožni škof dr. Ivan Tomažič iz Maribora. Po običajno slovesnem sprejemu je bila v nabito polni cerkvi pridiga, nato pa je imel Presvitli slovesne pete litanije. Po litanijah, v mraku že, se je razvila po trgu mogočna rimska procesija z lučkami, katere se je udeležil tudi presvitli g. škof z asistenco. Pogled na morje lučic in mogočni odmev navdušenega petja iz tisočerih grl je marsikoga ganil do solz. — V nedeljo dopoldne je bil sklep tridnevnice. Ob pol desetih je imel Presvitli pridigo in slovesno škofovsko sv. mašo, pri kateri je pel domači cerkveni pevski zbor. Po sv. maši je Presvitli podelil vsem udeležencem papežev blagoslov. Z zahvalno pesmijo in zakramentalnim blagoslovom se je proslava 300letnice zaključila. Vsem, ki so kakorkoli pripomogli k tej izredni, tako sijajno uspeli proslavi, hodi izrečena tukaj javna zahvala! Sv. Trojica jim hodi plačnica!

Ptuj, Sv. Peter in Pavel. Lansko leto se je na naši župnijski cerkvi sv. Petra in Pavla popravilo lepo baročno pročelje, ki je tako prenovljeno kras našega mesta. A tudi notranjščina je klicala po skrbni roki, ki bi jo popravila. Stene so bile zelo vlažne, slikarija cerkve slaba, altariji zelo neokusno barvani. Letos so se oo. minoriti lotili tega težavnega dela, zaupajoč na pomoč od zgoraj in na radodarnost svojih faranov. In sedaj se že dela celo poletje, da se dostojno okraši hram Gospodov. Vlažni deli sten so se odbili, izolirali z mastikom in zopet ometali. Cela cerkev se je nato nanovo preslikala. Strop je barvan v treh lepo se ujemajočih barvah brez vsakih okraskov; robovi reber v ladji so pozlačeni, cerkev tako slikana je zelo lepa, snažna ter napravi na vsakega zelo ugoden utis. Posebno se odlikuje kapela sv. Antona z bogatimi okraski in razsvetljavo. Pri altarijih in prižnici se odkriva po navodilih g. konzervatorja dr. Fran Steleta iz Ljubljane prvotna marmorizacija, ki je več stolet stara, a še zelo dobro ohranjena. Gospod Zoratti dela s svojimi delavci že skoro dva meseca na velikem altariju, ko bo končan, bo res lep kinč cerkve. Cerkev dobi nove umetne slike križevega pota, novo obhajilno mizo, novo električno napeljavno in nova glavna vrata. Pri popraviljanju cerkve se je našlo več starih slik-fresk zgodovinske vrednosti. Znamenita je posebno ona pri levem altariju sv. Frančiška, ki jo je odkril g. dr. Stele. Slika predstavlja Kristusa Kralja, ki datira iz prve polovice XIII. stoletja; je to ena najstarejših slik Slovenije. — Na praznik sv. Frančiška v nedeljo dne 4. oktobra, bode slovesna blagoslovitev prenovljenega velikega altarija. Ob 6. uri zjutraj bo prva sv. maša s skupnim sv. obhajilom. Ob devetih blagoslov altarija in pontifikalna sv. maša, katero opravi mil. g. dr. Žagar, prošt ptujski; slavnostni govor bode ob tej priliki imel naš rojak g. svetnik Franc Gomilšek. — Ker so s popraviljanjem cerkve združeni veliki stroški, priredi ta dan odbor za popravilo cerkve ob treh popoldne veliko tombolo. 1 tablica stane samo 2 Din, a dobitki so zares bogati. K lepi slovesnosti vabimo vse od bližje in daleč.

Beograd. Našim prijateljem! Po 6. januarju 1929 so vse politične slobode odpravljene. Vse politične stranke so prepovedane, njihovi arhivi zapečateni in njihova imovina sekvestrirana. Tudi po proglasitvi ustave od 3. sept. t. l. se to stanje v bistvu ni nič spremenilo. Vsi tozadevni zakoni in vse naredbe iz režima od 6. januarja so ostale v veljavi. Nato je proglašen volilni zakon in zakon o društvih, zborih in sestankih. Duh sam, kakor tudi vse odredbe teh zakonov dovolj jasno pričajo, da pri veljavnosti takih zakonov pri volitvah narodnih poslancev prave želje in pravo razpoloženje naroda ne more priti do veljave. Posledica tega bo, da v narodnem predstavnštvu ne bo zastopana prava volja naroda. Na ta način je izključeno sodelovanje najširših narodnih slojev in zdrav naslon na vse narodne sile, ki bi bile v stanu, z uspehom boriti se danes s tako težkimi gospodarskimi, socialnimi in finančnimi vprašanji. Tako je nam onemogočeno, udeležiti se predstojećih volitev v narodno predstavnštvu, o čemer obveščamo svoje prijatelje. A. M. Stanojevič s. r. Dr. A. Korošec s. r. Jov. M. Jovanovič s. r. Ljuba Davidovič s. r. Dr. M. Spaho s. r. — P. S. Seljačko-demokratska koalicija pod načelstvom gg. dr. Vladka Mačeka in Svetozara Pribičevića se predstojećih volitev ravno tako ne bo udeležila iz razlogov, ki jih bo sama

MR. BANOVEC
PLANINKA

**Za
čiščenje
krvi**

**Proti slabi prebavi
želodca in čreves**

izvrstno deluje

Planinka zdravilni čaj

Dobi se v vseh lekarnah, zahtevajte pa izrecno PLANINKA ČAJ — BANOVEC v zaprtih in plombiranih paketih in z napisom proizvajalca:

Apoteka **BAHOVEC**, Ljubljana

objavila. — Te dni pobira po Mariboru zastopnica slovenskih beograjskih služkinj prispevke za služkinjski dom v Beogradu. Naboranje toplo priporočamo!

Makole. Žalostno so zapeli zvonovi dne 3. t. m. in nam naznanili tužno vest, da naše priljubljene Kristine ni več med živimi. V najlepšem cvetu mladosti, komaj v 24. letu, ji je kruta jetika pretrgala nit življenja. Kako so jo vsi spoštovali in ljubili, se je pokazalo na njeni zadnji poti, ko smo jo spremljali k večnemu počitku.

Ponikva ob južni žel. V nedeljo dne 4. oktobra bomo na slovesen način otvorili nov posojilniški dom. 25 let uspešnega dela v podvig domačega gospodarstva je rodilo misel zgraditi si lasten dom, ki naj po svojem namenu nudi čim varnejše jamstvo svojim vlagateljem. V načrtu je tudi prizidek društvene dvorane, ki je našemu kraju živa potreba. Upajmo, da dosežemo vsaj prihodnje leto tudi to. Otvoritvi sami, ki bo v nedeljo popoldne po večernicah, naj bi prisostvovali poleg bivših tajnikov in drugih funkcionarjev v obilnem številu tudi Ponkovičani. Ob tej priliki nas poseti odposlanec Zadrufne zveze iz Ljubljane, ki bo imel primeren nagovor. Pevski zbor pod spretnim vodstvom Petra Hlasteca pa nam bo zapel par mičnih pesmi. Po otvoritvi pa priredi domače gasilno društvo, ki je tokrat gost posojilniških prostorov, veliko ljudsko vinsko trgatav z najrazličnejšim zabavnim sporedom. Izborna vinska kapljica naših posojilniških mož naj vzbudi v vseh prisotnih obilo dobre volje in poštenega razvedrila.

Vojnik z okolico. Meščanska šola v Vojniku priredi zimski izobraževalni tečaj al pouk za odrasle moške in ženske od 18. leta nadalje. Obravnavalo se bo le to, za kar se bodo obiskovalci sami odločili in zanimali in kar ima zvezo s praktičnim življenjem. N. pr.: Iz računstva odstotni računi v poslovnem prometu, o denarju, knjigovodstvu, obrestni računi. Iz geometrije merjenje raznih likov, načrtavanje in računanje zemljiških parcel, zemljiška knjiga, merila, merjenje lesa in drugih prostornin ter ploščin. Iz slovenščine pravilno pisanje raznih prošenj in vlog na razna oblastva, pošto itd. Slično iz srbohrvaščine. Iz nemškega jezika pravilno pisanje in govor. Iz prirodopisja spoznavanje raznih rastlin in živali z ozirom na njih korist in škodo. Iz ke-

mije in fizike kar ima zvezo s kmetijstvom in obrtjo. Iz higijene važne stvari iz osebne in socialne higijene, prva pomoč v nezgodah. Gospodinjstvo se bo na željo odraslih deklet predavavalo, kar jih zanima kot bodoče žene, matere in gospodinje in sicer ločeno v posebni uri. Začetek tečaja bo v nedeljo dne 11. oktobra ob osmih zjutraj v meščanski šoli, pa le samo, če se prijavi najmanj 10 obiskovalk. Ta dan se določijo vse podrobnosti: prihod in ure k tečaju, snov itd. Posečanje pouka je neobvezno in brezplačno, vabljeni so vsi, ki se zanimajo za nadaljno naobrazbo. Prijave se sprejemajo v meščanski šoli. Udeleženci so lahko iz Vojnika in iz sosednjih vasi.

Sv. Križ pri Rogiški Slatini. Zadnje nedelje so se fantje zbrali na vinotoču pri g. Mihaelu Plemenitašu pod Bočem. Sprli so se in se precej nabili. Vse to se je zgodilo v sobi, zato trpi lastnik precejšnjo škodo. Ker pa je ta posestnik miroljuben mož, je vinotoč takoj ustavil. — Živina in svinje tukaj, kakor najbrž povsod drugod, nima nobene prave cene. Mesto, da bi posestniki mesarjem prodajali svojo živino pod ceno, jo sami doma zakoljejo in meso prodajajo. Meso se mora seveda prodajati nekaj nižje kot pri mesarjih. Lastniki te živine pa vendar dobijo za meso večje zneske kot bi dobili za živo živino. — Minuli teden se je tukaj precej tržilo z jabolki, ki jih je letos tukaj veliko. Vsi pa tožijo radi cene. Prodajala so se jabolka, lepa obrana, komaj po Din 1 do 1.75 za 1 kg.

*

Vprašanja in odgovori.

K. J. v M.

Ali izročajo vojaške državne kobile kmetom v uporabo, vzdrževanje in pleme in kam je vložiti prošnjo?

Odgovor:

Obrnite se najprvo po informacije za pogoje na vojaško komando v Slov. Bistrici. Če vam bodo pogoji ugajali, tedaj šele vložite prošnjo.

J. Š. v L.

Meja mojega posestva ni pravilna po mapi Davjset let že imam posestvo na mojo škodo prikrajšano. Ali se mora držati meja kakor je v mapi?

Odgovor:

Meja, kakor je v mapi, drži, samo za slučaj, da je kdo drugi v dobri veri užival posest nad 30 let, jo je priposestvoval. Ako je vaš prednik bil tudi že vsaj 10 let prikrajšan, bo tako ostalo.

I. M. v V.

Jaz sem posadil ob okrajni cesti na svoji zemlji leta 1898 jablane. Za to sem plačeval malo letno odškodnino. Z odlokom gradbene sekcije v Varaždinu pa se mi je leta 1926 dalo uživanje teh jablan brezplačno. Sedanja banska uprava pa mi je vse uknila. Kaj naj napravim?

Odgovor:

Vi imate gotovo kako potrdilo, da pod temi pogoji drevje nasadite. Banska uprava ima pravico sicer nekaj sveta poleg ceste odvezeti za cesto, toda glede drevsve, če so vaša last, mora pustiti jih posekati, plačati ali pa jih odkupiti. Vse je odvisno od prve pogodbe, ki bo gotovo kje v aktu iz leta 1926 v Varaždinu.

J. H., gost. v Z.

Nikjer še nisem bral, ali si ga bodo volilci na dan volitve v moji hiši lahko kaj privoščili?

mehanik dolžen plačati škodo, ali vsaj vrniti kolo?

Odgovor:

Mehanik je dolžen vrniti kolo, ker je vaša last. Ako ga je v tovarno poslal, odgovarja zanj. Glede škode bo pa drugo vprašanje, ker se nista domenila, do kdaj mora biti popravilo gotovo in je čudno, da ste bili dve leti tihi.

J. Z. v J.

Moj znanec ima sledečo zadevo:

Odgovor:

Kadar bo ta vaš znanec naročnik »Slovenskega Gospodarja«, pa se naj zglesi.

J. J. v Š.

Mestna občina mariborska pobira davek od drv, ki jih v mesto pripeljem. Ali je to pravilno?

Odgovor:

Ako je prišla pošiljka po železnici, je povsem pravilno. Plačati pa mora to oni, ki plača tovarnino.

J. P. v Č.

Prodal sem hrast pred 4 leti, pa ga sosed noče podreti. Ali ga lahko tožim za odškodnino?

Odgovor:

Sosed mora hrast podreti, ako ga vam je plačal. Ako ne, pa menda kupčija ne bo več veljavna. Tožiti pa se ne bo izplačalo, ker bo tožba stala najmanj 10 hrastov.

I. O. v R.

Ali imam pravico odpovedati stanovanje družini, ki sem ji samo po ustmeni pogodbi dovolil do preklica stanovanje?

Odgovor:

Ako je ustmena pogodba pred dvema pričama, velja. Ako ne, velja običajna enomesečna pismena sodnijska odpoved.

Vsem:

Znižanje banske takse na živinski potni list so nekateri tako razumeli, da stane živinski potni list samo 3 Din. Pravilno je, da je le banovinska davščina znižana od 6 na 3 Din.

Odgovor:

Ne. Po vsej državi bo vladala ta dan popolna abstinenca.

Š. P. v M.

Zakaj so se te dni vršile take prestave raznih glavarjev?

Odgovor:

Vsled službene potrebe, kakor je bilo objavljeno. Drugega tudi nam ni znano.

I. R. v Ž.

Plačal sem banovinski davek za hišo, ozir. od sob. Ko so mi ga vračali, so mi od vsakih 10 plačanih Din 1 dinar odtegnili. Zakaj, niso hoteli povedati. Ali to župan sme?

Odgovor:

Nam je znano samo to, da se mora celotno vplačan znesek vrniti. Ako vam je županstvo kaj odtegnilo, mora povedati zakaj. Kako bo pa to izgledalo sicer, da bi vi, ki ste točno plačali davek, imeli škodo, oni, ki ga pa niso točno plačali, pa bi se vam smejali. Banska uprava kaj takega gotovo ni naročila. Ako vam župan ne pove, zakaj se je odtegnil 1 D na vsakih 10 Din, se pritožite na srezko načelstvo.

A. C. v L.

Imam devet otrok, pa mi je samo polovico davka odpuščenega. Zakaj to?

Odgovor:

Vi imate devet otrok, torej ne plačate nobenega davka. Vaša žena, ki je na polovico lastnica, ima pa le dva otroka, ker jih je bilo že sedem iz prejšnjega zakona, zato mora žena od svoje polovice plačati celotni davek. Skupno je torej polovica vsega davka za posestvo treba plačati.

S. G. v B.

Ali se človek lahko zanese na zavarovalnico »Beograjska zadruga« in na »Tehna-družbo« v Ljubljani.

Odgovor:

Informacij o posameznih tvrdkah ne dajemo, ker jih po večini ne poznamo in se take informacije sploh ne dajejo v listih. Toliko na vašo pritožbo. *

M. J. v G.

Nisem vojak, ali bi lahko dobil službo drž. policaja?

Odgovor:

Ne. Vojaški rok morate odslužiti, predno ste sprejeti v policijo. Ali vas bo kdo posebej učil streljati, kar kot policaj za vsak slučaj vendar morate znati.

T. K. v Č.

Mehanikarju sem izročil neko kolo, da ga popravi. On je trdil, da dobim nazaj v 14 dneh, sedaj pa je že dve leti tega. Ali mi je

*

Raznoterosti.

Največja preproga na svetu. Do pred kratkem je posedal največjo preprogo kraljevi grad v Londonu. Pred kratkem je izgotovila tvrdka Ginzkey v Maffersdorfu na Nemškem preprogo za Astorija hotel v Newyorku, ki obsega 350 kvadratnih metrov, tehta 3000 kg in vsebuje 12 milijonov vozlov. Že l. 1929 je napravila omenjena tvrdka za ameriški kino preprogo v dolžini 23 m, na širino 14 m. Že ukrcanje te preproge na parnik v hamburški luki je bilo spremljano od toliko težkoč, kako si šele bodo belili glave, kako bi prepeljali iz Evrope v Ameriko najnovejšo največjo preprogo.

Lov na kresnice na Japonskem. Japoncem in Japonkam prinaša kresna doba zelo priljubljeno zabavo: lov na kresnice. Lov se vrši s podobno pripravo, kot pri nas lov na metulje. Ujete kresnice spravijo v majhne škatljice in postavijo v sobo, kjer se ponoči svetijo. Japonci verujejo, da se skriva v vsaki kresnici blodeča duša, ki zaradi nesrečne ljubezni ne more najti pokoja. Ker ni po vseh krajih kresnic in tudi ne more vsak ven iz mesta, da bi jih lovil, jih po mestih prodajajo otrokom; težko bi se našel Japonec, ki bi svojemu otroku odrekel drobiž za kresnice.

*

Radijo ovadil umor.

Lansko leto so čuli po francoski luki Marseille po radiju strahotni klic: »Morilci so me napadli!« Krik je pribrazil iz radijo-postaje parnika, ki se je nahajal nekje na odprtem morju. Ko se je usidrala dotična ladja v Marseille, so napravili preiskavo, kaj da se je bilo pravzaprav zgodilo. Ničesar niso odkri-

li. Vrata v kabino, kjer je bila nameščena radijo-postaja, so bila sicer vzlomljena, a kapiten je izjavil, da so že dalje časa v tem stanju. Nadaljnja izjava se je glasila, da je radijotelegrafist znorel in so ga odali v Kairu v Egiptu v umobolnico. Radiotelegrafist se je pisal Trilly.

Pred nedavnim časom so našli na francoski obali naplavljen truplo. Iz listin mrliča so dognali, da gre za radiotelegrafista Trilly. Našli so pri njem zapiske, ki so bili zabeleženi s tresočo roko in ki so razkrivali, da ga je umoril škotski pomorščak Macpherson. Pri ubijalskem poslu je pomagal omenjenemu kapiten. Oba sta vrgla moža, o katerem sta bila prepričana, da je mrtev v morje. V resnici pa je bil le težko ranjen. Rešil se je na iz morja molečo skalo, kjer je še imel toliko moči, da je zapisal zgorajno obdolžitev. Kmalu za tem je moral podleči poškodbam in čez več mesecev je naplavlilo morje njegovo truplo.

Sedaj je pričela gonja za pomorščakom in kapitenom, katerima se niti sanjalo ni, da je bil zločin med tem odkrit.

Brez vsake zle slutnje sta se prepeljala na ladji, ki je turška last, v Marseille, kjer so oba zaprli. Skraja sta se delala oba čisto nedolžna. Ko so jima pa pokazali beležke umorjenega, je priznal najprej mornar, da gre res za umor. On je obdolžil kapitena. Slednjega so zaslišali ločeno od mornarja, a je vse tajil. Ko so ga pa predstavili pomorščaku, je izpovedal tudi on istino.

Radiotelegrafist je znal, da pluje ladja pod napačnim imenom in da tihotapi s prepovedanimi upojnimi strupi. Sprejet je bil v službo v Kairu in se ni brigal, odkod da je parnik in kako mu je resnično ime. Ko je pa dognal med vožnjo, da se je ladja prekrstila in je tihotapska, je izjavil, da ne bo več vršil službe. Kapiten se je bal, da bi ne prišlo do ovadbe. Obljubil je medvedje močnemu mornarju Macphersonu 100 funtov, ako umori radiotelegrafista. Pomorščak se je izgovarjal pri zaslišanju po aretaciji, češ, da je kapiten zločinec. Preiskava se nadaljuje in bo že dognala, kateri od obeh je pravi morilec.

Kuharica k štiričlanski družini v lepem kraju se sprejme takoj ali pa 15. oktobra. Dopise na upravo lista pod »Lepi kraj«. 1450

Krojaški vajenec se sprejme z dobrim šolskim spričevalom, hrana in stanovanje v hiši, v Mariboru, Prečna ulca 2, Juteršnik. 1449

Med dvema trgoma je na prodaj novo montiran mlin na vodni pogon, jakost 16 konjskih sil. V mlinu sta dva valjarja, par kameov in mašina za izdelovanje kaše. Okrog mlina je 1 oral zemlje, zraven krava in pet svinj. Vse za ceno 60.000 Din. Štefan Kočar, Ščavnica, p. Sv. Ana v Slov. gor. 1447

Za graščinsko posestvo v Savinjski dolini se išče 1448

majer

s kakimi tremi delavskimi močmi. Nastop in plača po dogovoru. Ponudbe na upravo lista

Za našo deco.

Čarobna piščalka.

(Pripovedka.)

Ko je bil na ulici, je pritisnil piščal na ustnice. Oči so mu vzplamtele. Iz piščalka so zadoneli neki ostri glasovi. Ni trajalo dolgo, kar se je začulo ropotanje in potem naglo stopicanje. Podgane so zapuščale hiše. Bilo jih je raznih vrst: črnih, sivih, velikih in malih, suhih in debelih, mladih in starih z že oguljenim kožuhom. Privabila jih je čarobna piščal. Pritekle so do godca ter so poskakovale okoli njega.

On pa je piskal dalje, hodeč iz ulice v ulico. Za njim je tekla čimdalje večja povorka teh res ostudnih živali. Ko je zbral vse, se je napotil naravnost proti reki Weseri. In tedaj so, kakor na povelje, vse podgane poskočile s strmega pobrežja v vodo in so se utopile. Ali čakajte, ni res! Niso poginile vse! Ena izmed največjih in najmočnejših je preplavala reko do drugega brega in je javila podganam tam na oni strani, kakor nesreča se je pripetila.

Tega dne je bilo lepo čuti, kako veselo so pozvanjali zvonovi v mestu Hamelnu. V stari cerkvi, ki se je tresla do temelja, je govoril župan:

»Meščani! Dobite si dolge motike in dragajte z njimi v najgloblje luknje. Razdreti moramo vsa ležišča podgan. Potem pokličite zidarje, naj zadelajo vse luknje. V našem lepem mestu ne sme ostati niti najmanjšega sledu teh strašnih živali!«

Tu je župan prenehal. Pred njega je stopil godec in rekel:

»Prišel sem, da mi daste mojih tisoč dinarjev!«

Tisoč dinarjev! Ta svota se je videla sedaj županu in njegovim svetovalcem velika in prevelika. Veliko slavnost so hoteli prirediti tega dne, pa ni bilo dovolj vina. Za tisoč dinarjev pa so lahko kupili največji sod najboljšega vinčka. Nerodno bi bilo ostati brez vina, pač pa dati toliko denarja takemu neznanemu beraču.

»Dragi moj!« je rekel župan, »zadeva je pri koncu. Mi vsi smo videli, da so se podgane potopile v reki. Sedaj jih gotovo ne bo več nazaj. Mi smo pripravljene, da te pozovemo na svečanost, da ti napolnimo čašo, ker si nam danes res izkazal majhno uslugo. Ali o tisoč dinarjih ne govori več. To zdaj ni več resno. Ti se samo šališ, in nazadnje, tu imaš sto dinarjev, da nisi prišel povsem žastonj.«

Mož je na to jezno zaklical:

»Dovolj, dovolj! Ne govorite dalje za prazen nič. Jaz ne izgubljam časa. V Bagdadu me čaka prvi kraljevi kuhar. Moram mu očistiti kuhinjo škorpiljonov. Zato mi bo morda dal samo krožnik juhe, ker je siromak. Ali mesto tu je bogato. Obljubljenih mi je bilo petdeset tisoč dinarjev. Jaz ne zahtevam več od enega tisoča. Ne mislite, da bom popustil le eno samo paro. Pomnite, onim, ki me užalijo, zagodem posebno pesmico! Za vas vse bi bilo bolje, da je nikoli ne čujete.«

»Kaj?« je vzkliknil župan razjarjen, »ti govoriš z mano kakor s kakšnim služabnikom. Ali veš, da sem jaz župan tega mesta? In meni še celo groziš? Ti, revež, ki si niti ne more nabaviti plašča iz enega samega blaga! Takoj se odstrani iz tega mesta! Igraj, kar hočeš, pihaj v svojo piščal, kolikor ti drago!«

Neznanec ni odgovoril niti besede, obrnil se je ter odšel. Ko je bil na ulici, je začel igrati na svojo piščalko. Oh, kako krasna igra je to bila! Kakor dišeč vetrič so se sladki in mili glasovi razlegali po okolici. Ni trajalo dolgo in po celem mestu je nastalo neko tekanje. Stotine nožic je

stopalo po ulicah, stotine ročic je ploskalo po taktu godbe, stotine jezičkov je popevalo z veselimimi zvoki piščali. Vsa deca mesta Hamelna je pritekla h godcu, kakor tečejo piščanci h gospodinji, ko jim trosi zrnja. Dečki, deklice, malčki, ki so komaj hodili — vsi so šli za čarobno piščalko, skakajoč in pojoč od veselja.

Župan in njegovi svetovalci so začudeno gledali ta prizor, ne da bi mogli izustiti kako besedo ali storiti le en korak. Matere niso mogle svojih otrok odtrgati od čarovnika. Očetje so nehali s svojim delom ter so nemo gledali na vse to in niso razumeli o vsem ničesar.

Naenkrat, o Bog! Meščani so zaslutili nekaj strašnega. Ko je godec zbral vso deco, jih je povedel proti reki. Matere so padale v nezavest, a očetje so od strahu otrpnili.

Ko je povorka dospela do reke, jo je čarovnik krenil na drugo stran proti gori Kopelin. Bedni starši so zopet laže dihali. Mislili so:

»Otroci ne morejo preko te strme gore. Ali kljub temu moramo za njimi.«

Zdaj pa se je zgodilo nekaj strašnega, nepričakovanega! Na vznožju gore se je odprla skala, mož je šel v njo, otroci pa za njim. Nato se je skala zopet zaprla in nikjer ni bilo več videti kake odprtine.

(Konec prihodnjič.)

Kruh in voda. Revno dekletce reče svojemu zaročencu: »Moj dragi Jankel! Tako te imam rada, da bi bila zadovoljna s teboj tudi pri sami vodi in kruhu, samo da bi živela s teboj. Če si tudi ti zadovoljen. Zaradi mene je lahko poroka tudi jutri, magari še danes. Samo eno si izgovorim. Za kruh skrbi ti, za vodo bom pa jaz!«

Strena cevka za smodke (Zigarnspitz).

Nek avstrijski knez je bil na manevrih v mestu L., kjer je bil nastanjen pri neki meščanski rodbini. Nekega večera je zapustil svoje stanovanje, a je pustil cevko iz morske pene za smodke v svoji sobi na oknu. Kmalu za tem je priletel mali domač sinček Franci zmagoslavno v sobo k svojim staršem, v roki s cevko za smodke, katero je našel v knezovi sobi. Ali ojoj! Cevka je bila prelomljena.

To je bilo očetu seveda skrajno neprijetno in Franci je dobil batine. A cevka zato ni bila zopet cela. Oče se je namenil jo zopet popraviti, kar se mu je tudi tako izvrstno posrečilo, da se sploh ni videlo, da bi bila cevka kdaj zlomljena. V upanju, da knez, ki je mislil prihodnji dan že oditi, ne bo tega opazil, je položil oče cevko previdno na svoje prejšnje mesto na oknu. Ko je prišel kmalu na to knez domov, je v grozen strah cele družine segel po cevki za cigare. Odprl je škatlo, vzela cevko za smodke ven in jo začudeno ogledoval od vseh strani, nato pa rekel: »To pa je kot začarano. Včeraj sem na mojem potovanju strl cevko za smodke in danes pa je zopet cela. Res čudno!«

Novi župnik je prvič prišel v neko hišo svoje župnije ter tam vprašal domačega sinčka, koliko je star. »Baš v nerodnih letih sem,« je ta odvrnil. »Kako to, nerodnih?« se je začudil župnik. »Tako, da kadar gre kaj narobe, sem že prestar, da bi jokal, a še premlad, da bi klel.«

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Posestvo 14 oralov zemlje v Slov. gor., se prodaja z vsemi premožninami in trgovskim lokalom. Naslov v upravi. 1384

Proda se enostanovanjska hiša z vrtom v Pobrežju, Tezenska ulica 13, Maribor. Naslov v upravi. 1387

Mlinarskega vajenca, pridnega in poštenega, sprejemem takoj. Hrana in stanovanje, plačap o dogovoru. Karol Golčnik, umetni mlin v Framu pri Mariboru. 1446

Išče se pošten fant, ki bi imel veselje do cerkveniške službe. Starosta od 14 do 17 let. Nastop takoj. Jarh Franc, organist v Petrovčah. 1442

Beli lapor. Posestniki nahajališč belega laporja naj pošljejo po pošti male vzorce za poskušnjo na naslov: Savinjska tovarna barv in lesnih izdelkov Alojz Goričar i. dr., Mozirje. 1444

Prodaj malo posestvo tik glavne ceste. Pripravno za vsako obrt. Franc Cafnik, Zgoranja Voličina, p. Sv. Lenart v Slov. gor. 1445

Vajenca sprejme pekarna Ivan Franc, Maribor, Taborska ulica 16. 1443

Za zimo novodošli štofi in vso oblačilno blago dobite najugodnejše v trgovinah F. Senčur, Mala Nedelja in Ljutomer.

Razpis. Odda se služba organista in cerkvenika skupno v Brežicah ob Savi.

Išče se učenec z dovršitvijo meščanske šole v trgovino mešanega blaga proti prosti oskrbi. Nadalje se sprejme tudi pošten hlapec. Plača po dogovoru. Franc Medik, Velika Nedelja. 1423

Pomočnik in učenec se sprejme takoj. Jakob Kos, kotlarstvo, Maribor, Glavni trg 4. 1429

Majerja z ženo in hčerjo, in hlapca k konjem, oženjenega, sprejme uprava veleposestva Jos. Ornig-a, Št. Janž na Dravskem polju. 1386

Šafer se sprejme za graščinsko posetvo, mora biti zelo energičen in absolutno trezen, izvežban v vseh strokah poljedelstva z letnimi spričevali ter 40—50 let star. Nemško pisane ponudbe na pod D. H. na upravo lista. 1441

5 let starega fanta dam za svojega Naslov v upravništvu. 1438

Čevljarški srtoj znamke Singer cilindri se išče v dobrem stanju. Naslov in ceno poslati na Mirko Damše, Barvarska ulica 3, Maribor. 1437

Klobučarski vajenec se sprejme. Kvas, Aleksandrova c. 32. Maribor. 1437

V Mrhovski vasi št. 43, tik postaje Poljčane, se prodaja malo posesteve z zidano hišo, pripravno za obrtnika ali upokojenca. Cena 43.000 Din. 1440

Konjarja sprejme Vinarska in sadjarska šola v Mariboru. Nastop službe takoj. Zahteva se vestnost in zanesljivost. 1436

500 Din tedensko plačamo vzgovornim osebam s številnimi poznanstvi. Perssons, Ljubljana, poštni predal 307. Znamko za odgovor. 1242

Učence za krojaštvo se sprejme. Lorber, Počehova, Maribor. 1400

Posestvo okoli 7 oralov prodaja Paul Golob, Žikarce, Sv. Barbara v Slov. gor. 1419

Veliko izbiro vsakovrstnih pletenih oblek, jopic, vest, puloverjev itd. priporoča pletarna Vezjak, Maribor, Vetrinjska ulica 17. Naročila po meri, kakor vsa popravila se izvršijo točno in poceni. 1311

Opeka zidna, strojna in ročna, strešna zarezna, bobrovci, žlebnjaki, vse priznane najboljše kvalitete, se dobi vedno po najnižji ceni pri »Ormoški opekarni v Ormožu«. 1334

Majerja in viničarja z več močmi rabi A. Mišita, Jarenina. 1339

Sprejemem s 1. oktobrom starejšo pošteno deklo, ki zna kuhati in delati, poštenega, močnega hlapca od krsčanih staršev h konjem, ki zna opravljati vsa gospodarska dela. Naslov v upravi »Slovenskega Gospodarja«. 1422

Za zimo

rabite tople odeje. Ne zamudite! Zahtevajte od

Trgovskega doma
R. Stermecki
Celje št. 24

veliki, ilustrovani cenik, v katerem so med drugim sledeče odeje: Ruž z molinom 120 Din, ruž s flanelom 130 Din, kambrik z molinom 125 Din, klot z molinom 128 Din, klot s klotom 140 Din nadalje tiger in flanel odeje, zastore, preproge in posteljne garniture po čudovito nizkih cenah.

Veliki, ilustrovani cenik zastoj!

Dobro in poceni

kupite jesensko in zimsko blago, kakor vse vaše potreščine v trgovini

Josip Farkaš

v Sv. Jurju od Ščavnici. 1403

Ogledajte si lepo novo zalogo in nizke cene.

Pohišivo - preproge

Linolej, zavese, posteljne odeje, namizni prtji, vzglavja, tuhenti, šivane odeje, volnena pregrinjala, pregrinjala za mobilije, gradl za matrace, kakor tudi vse vrste lesenih, tapetniških in železnih mobilij po čudovito nizkih cenah pri:

Karolu Preis - Maribor
Gosposka ulica 20.

Ceniki zastoj! 1367 Ceniki zastoj!

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

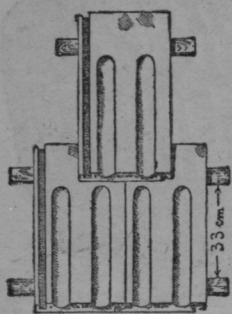
f. z. z. n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62,000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!

Opekarna 1346

F. P. Vidic & Komp.

v Janževcih pri Sv. Urbanu (Ptuj) Slov. gor.,
nudi v poljubnih množinah izvrstne zidake,
prvovrstno blago:

a) enojno »zarezano strešnike, b) dvojno »za-
rezane strešnike »Prekrivače.«

Strešnik se lahko pribije ali priveže na letvi-
co tako, da je streha proti vsakemu viharju
in nevihti zavarovana. Pravilno žgano gosto
blago, prezimi dobro in se ne lušči. Doseže
se izredno zaprto streho in gost strešni krov.
Na željo pošljemo vzorce in ponudbo.

Dražba zastavljenega blaga

v Mariborski zastavljalnici, Gosposka ulica šte. 46, bo
dne 14. oktobra 1931. Efektna dražba od 9. do 12. ure
popoldne. Dragocenosti od 14. do 18. ure (popoldne).

Oglasujte v „Slov. Gospodarju!“

D E N A R

si prihranite. ako kupite **sukno** za moške obe-
leke, **volneno** za ženske obleke, **platno** za vsa
kovrstno perilo, **svilene** rute, srajce, ovratni-
ke, kravate, dežnike, nogavice itd.

„PRI SOLNCU“

Celje, Glavni trg 9

Za obilen obisk se priporoča 318

ALOJZ DROFENIK

Čevlji brezkonkurenčni v
izdelavi, materija-
lu in trpežnosti zato najcenej-
ši pri trdki

D. Uršič, čevljarna
Celje, Breg šte. 37

Ceniki na zahtevo brezplačno! 1285

Na drobno!

Sadne mline — razne kotle

brzoparilnike (Alfe), pluge in njih dele, šte-
dilnike od najpriprostejših do najfinejših ima
stalno in v veliki izbiri na zalogi trgovina
z železnino.

Anton Brenčič, Ptuj. 1350

Znižane cene!

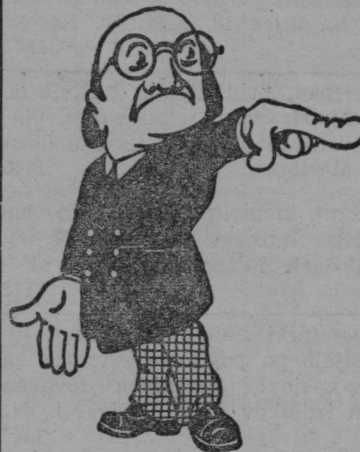
Točna postrežba!

Usnjarna

Josip Pirich

Sv. Lenart v Sl. g. — Ptuj, Hrv. trg 3.
Podplati, zgornje usnje lastni izdelki, čevljar-
ske potrebščine. — Velike zaloge. — Zopet
znižane cene. — Lastna parna žaga pri Sv.
Lenartu v Slov. goricah.

Cene žaganja po kubičnem metru Din 40.—
za mehki les, Din 60.— za late in trdi les.
1372

Nabavite
Vaše
potrebe
za
zimo
pri

Franc Kolerič, trgovina
Apače

1276

Zadružna gospodarska banka d. d.

Podružnica Maribor, Aleksandrova cesta št. 6

V lastni, novozgrajeni palači

Pred frančiškansko cerkvijo

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje. -- Najvišje obrestovanje vlog na knjižice in v
tekočem računu. -- Pooblaščen prodajalec srečk državne razredne loterije.

193

Najvarnejše in najboljše naložite denar pri
Ljudski posojilnici v Celju

registrovani zadrugi z neomejeno zavezo
v novi lastni palači na oglu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranilnih vlog zna-
ša nad Din 100.000.000.—.
Posojila na vknjižbo, po-
rošitvo ter zastavo pod
najugodnejšimi pogoji.

Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 5000
članov-posesnikov z vsem svojim premoženjem.

Rentni davek
plačuje posojilnica iz svo-
jega in ga ne odteguje
vlagateljem.

192